Ludas Matyi

XVII. évfolyam 5. szám. **Ára: 1 forint** *1961. február 2.*

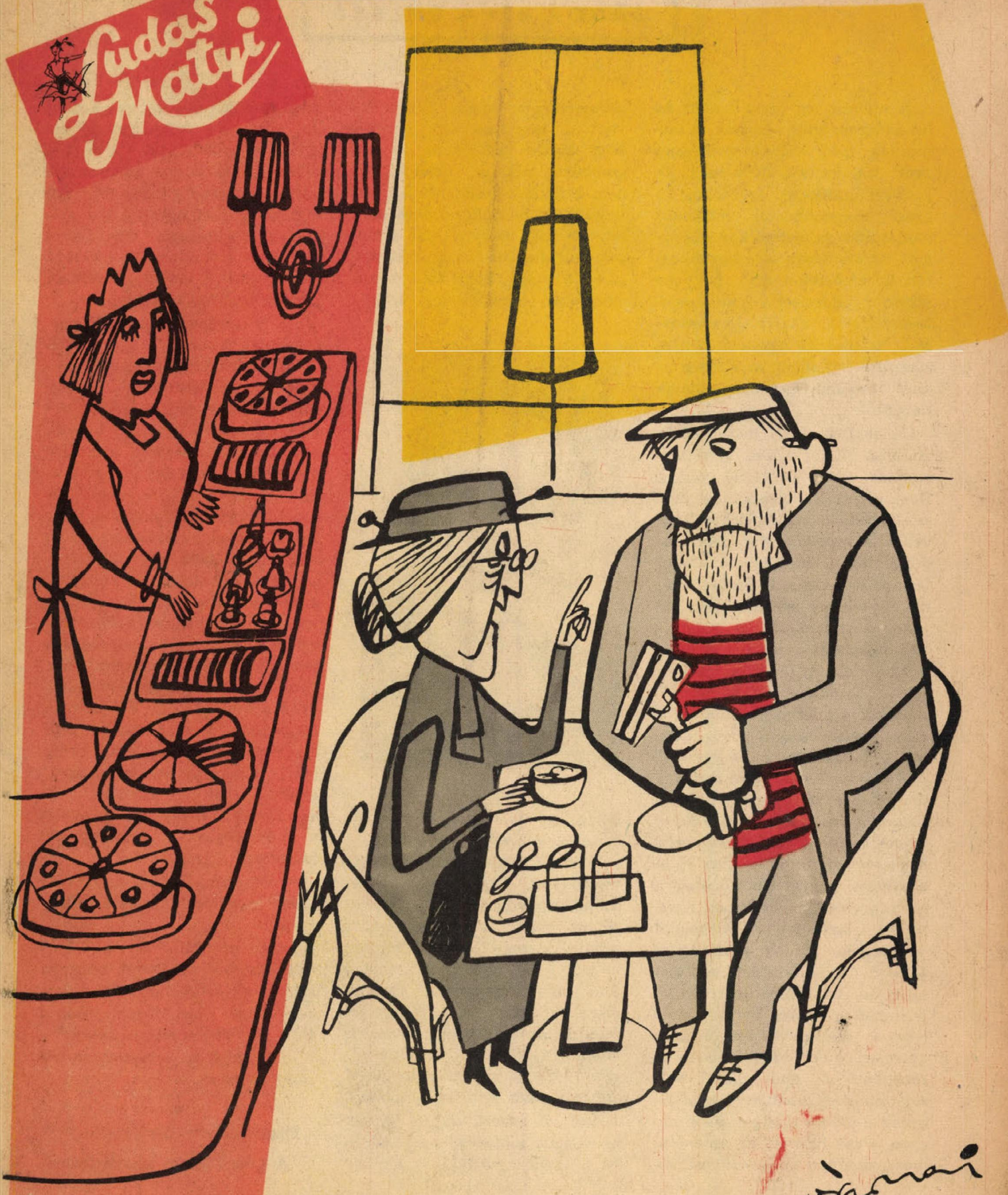

Várnai György rajza

Cukrászda lett a talponállóból...

GÁDOR BÉLA EMLÉKE

A művész legyőzi a halált. Az író addig él, amíg olvassák. A humorista még különb győzelmet arat: őrá derűvel, nevetéssel, jókedvvel emlékezik az utókor. A gyász megdöbbentő, felkavaró napjai után az életmű követeli jogait. Az alkotások sora figyelmezteti az embereket arra, hogy az alkotó megnevettetni és nem megkönnyeztetni akarta embertársait. Ez sikerült neki életében és sikerülni fog abban az életben is, amit irodalmi maradandóságnak nevezünk.

Gádor Béla 1906. május 22-én született Nyíregyházán. A felszabadulás előtt tisztviselő volt. A Horthy-korszak légkörében nem találta meg önmagát, néhány novellát írt mindössze. A felszabadulás volt a fordulópont Gádor írói pályafutásában. Ez a történelmi esemény értékes, ritka képességet szabadított fel benne, a humoros látás, a szatirikus nézőpont, az elmélyült irónia képességét. A humor nehéz terület, nemcsak a dilettánsok buknak el rajta, hanem azok a gőgös nagyságok is, akik néha „kegyeskednek" leereszkedni ehhez a műfajhoz. Gádor fölényes tehetséggel, biztos lábbal állt ezen a talajon, benne megvolt az a képesség, hogy enyhén ferde szögben lássa a világot, s végtelen komolysággal érje el a legnehezebbet: nevetésben oldani fel a legdrámaibb jelenségeket is. Virtuóz kézzel játszott a különböző műfajok skáláján. Írt színdarabot, filmet, jelenetet, novellát, verset, humoreszket, szatírát, bábjátékot. Rengeteg terve volt még, s róla is elmondható az, amit Bartók Béla saját magáról mondott: tele pogygyásszal távozott. Mégis sokat, nagyon sokat hagyott itt azok számára, akik szeretnek nemcsak másokon, hanem önmagukon is nevetni, s szeretnek úgy nevetni, hogy közben eljussanak egy-egy gondolat mélyére. Gádor Béla nem a felületet csiklandozta, szívesebben boncolt, szívesebben mutatta meg, hogy mi van a dolgok mögött. Ezért alakult ki róla az a vélemény, hogy bölcs a humora. Az igazi humor mindig bölcs, s Gádor humora igazi volt a szó legnemesebb értelmében.

Ennek az állításnak millionyi tanúja van. A Ludas Matyi olvasói másfél évtizeden át úgyszólván hétről hétre élvezhették Gádor sajátos humorát, amely mindig valami meghökkentőt, valami újat tudott észrevenni életünk leghétköznapibbnak vélt területein is. Amikor Gádor elvezette olvasóit a Közértbe, felszállt velük a villamosra, az autóbuszra, elkísérte őket színházba, moziba, valami jól ismert, mégis egészen új világot mutatott meg nekik. Ez a humor mágiája. S amikor megismertette olvasóit egy kedves kutyával, ez a kutya gazdag érzelmi világával, sokrétű problémáival hökkentette meg az olvasót. A humorista az életet ábrázolja, de valahogyan a köznapinál élesebb lencsével. Gádor egyszer ezt a módszert szatirikus realizmusnak nevezte, tréfából mondta, vagyis komolyan.

Aki közelebbről ismerte, elgondolkozhatott azon, hogy vajon Gádor testesítette-e meg a humorista típusát. Kistermetű, sovány ember volt, csendes, fanyar beszédmodorral. Lassan beszélt, mint aki ráér. Nevetni csak mások tréfáin szeretett. Ő maga a legnagyobb képtelenségeket is komolyan szokta kimondani, vagy leírni. Az első szívrohama óta még rezignáltabb lett, sokat foglalkozott a betegek lélektanával, az orvosok és a betegek viszonyával. Saját bajával, rossz sejtelmeivel is tréfálkozott, s ugyanakkor jelentős kérdéseket ragadott meg. Mitől egészséges az ember? — tette fel a kérdést, egy kis szemrehányással az orvosoknak, akik csak azt tudják, hogy mitől beteg valaki. Gádor igyekezett meggyógyulni, eleget tett az orvosi előírásoknak. Volt egy okos mondása a mértékletesség, az óvatosság fontosságára is:

— Vigyáznunk kell magunkra! Hiába, nem vagyunk már ötvenévesek!

Szinte az utolsó percig dolgozott. Humoreszk-kötetet készített elő, ez a posthumus kötet a közeljövőben megjelenik. Gádor Béla mintha messziről üzenné:

— Mosolyogva emlékezzetek rám, emberek!

*

Megrendülten búcsúzunk tőle.

A Ludas Matyi szerkesztősége

Hammarskjöld közvetít

Erdei Sándor rajza

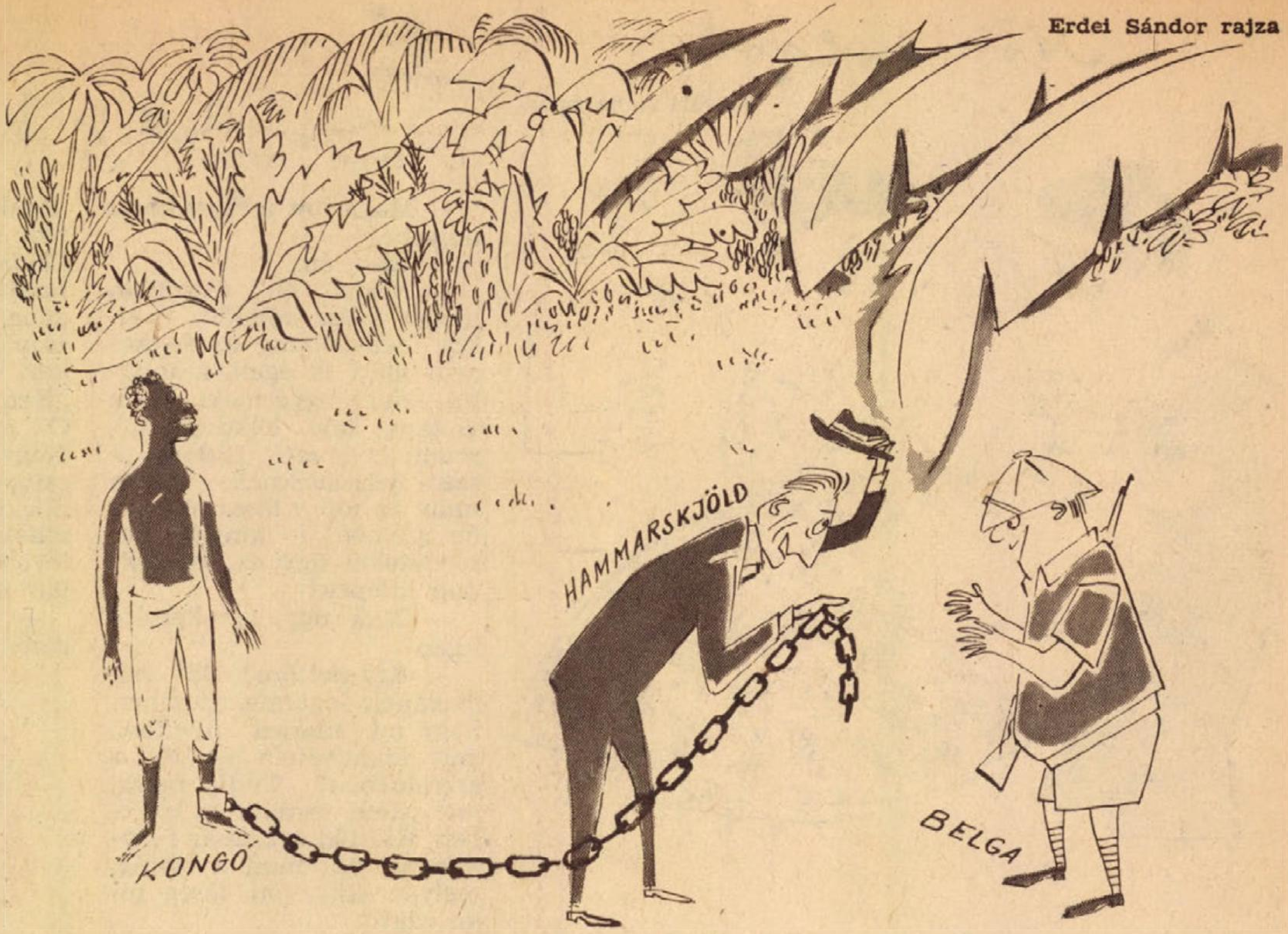

– Elvesztette uram? Parancsoljon!

VARULA

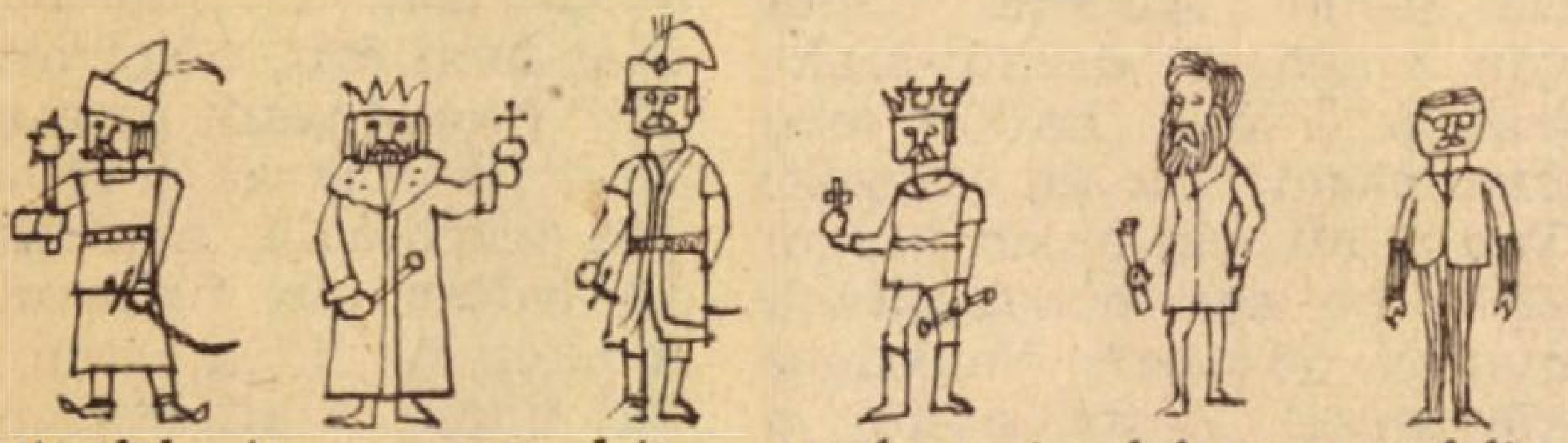

Évtizedek óta naponta kétszer a Vigadó előtt megyek el. Az utóbbi tizenöt évben a Vigadó utcára néző romos oldalfal tetejét néztem meg minden alkalommal. Szélhordta magból bokor nőtt ki rajta, amely egyre jobban fejlődött, s végül is lombos fává terebélyesedett. A fal tetején. Húsz méter magasságban. Hát nem érdekes? Mindig megnéztem, olykor mások is bámulták.

A napokban pedig a Vigadó téri homlokzattal is történt valami; kezdték felállványozni. Az omladozó kőerkélyeket alátámasztották, és a középtájon felvonótornyot építettek. Itt már nem bontanak, hanem építenek. Nézem, nézem, hátraszegett fejjel, s egyszercsak az oromzat táján, jó egy méter átmérőjű reliefek sorozatát fedezem fel. Évtizedekig észre sem vettem! Még ilyet!

Lentről is jól kivehető feliratok szerint, hazai történelmünk nagyjait örökítette kőbe néhai Alexy mester, száz évvel ezelőtt: IV. Béla, Erzsébet, Széchenyi István, Hunyadi János, Nagy Lajos, Mátyás király, Zrínyi Miklós, Kossuth Lajos, Szilágyi Erzsébet – olvasom ebben a sorrendben –, és aztán ijedten abbahagyom; megdörzsölöm a szemem, majd a szemüvegem, de hiába, Szilágyi Erzsébet után – Varula János következik. Mikor huszadszor is elolvasom a feliratot, szorongva körülnézek: Baj van, atyus! Az tíz legnagyobb történelmi név közül egyikre nem emlékszem. Mi az, hogy nem emlékszem! Mintha sohasem hallottam volna róla! Hát itt tartunk; ennyire kihagy az emlékezetem ... Még háromszor felnézek az oromzatra: Varula János ...

Már korán reggel siettem a könyvtárba, megnéztem minden lexikont, valamennyi összefoglaló történelmi művet: a Varuláról szó sincs. Nem értem, mondtam most már kissé megkönnyebbülve: száz éve domborodik Varula János képe a Vigadó homlokzatán, a hazai történelem egykor tíz legnagyobbra tartott hősének sorában, és sehol nem emlékeznek meg róla. Akkor talán mégsem bennem a hiba? Lázas két nap következett. Mindent feltúrtam, mindenkit kikérdeztem, míg a neves régiséggyűjtő ügyvéd barátomtól megtudtam: Varula János számvevő volt a városházán. Ő fizette ki az építészeket, szobrászokat és az épülő Vigadón dolgozó többi művészt és iparost. Ily módon került Zrínyivel, Hunyadival, Kossuthtal, Széchenyivel a homlokzatra – száz évvel ezelőtt.

Hja, kérem, aki a pénzt adta, nagy úr volt!

Kőműves Imre

Tudományos kiskönyvtár

Kaján Tibor rajza

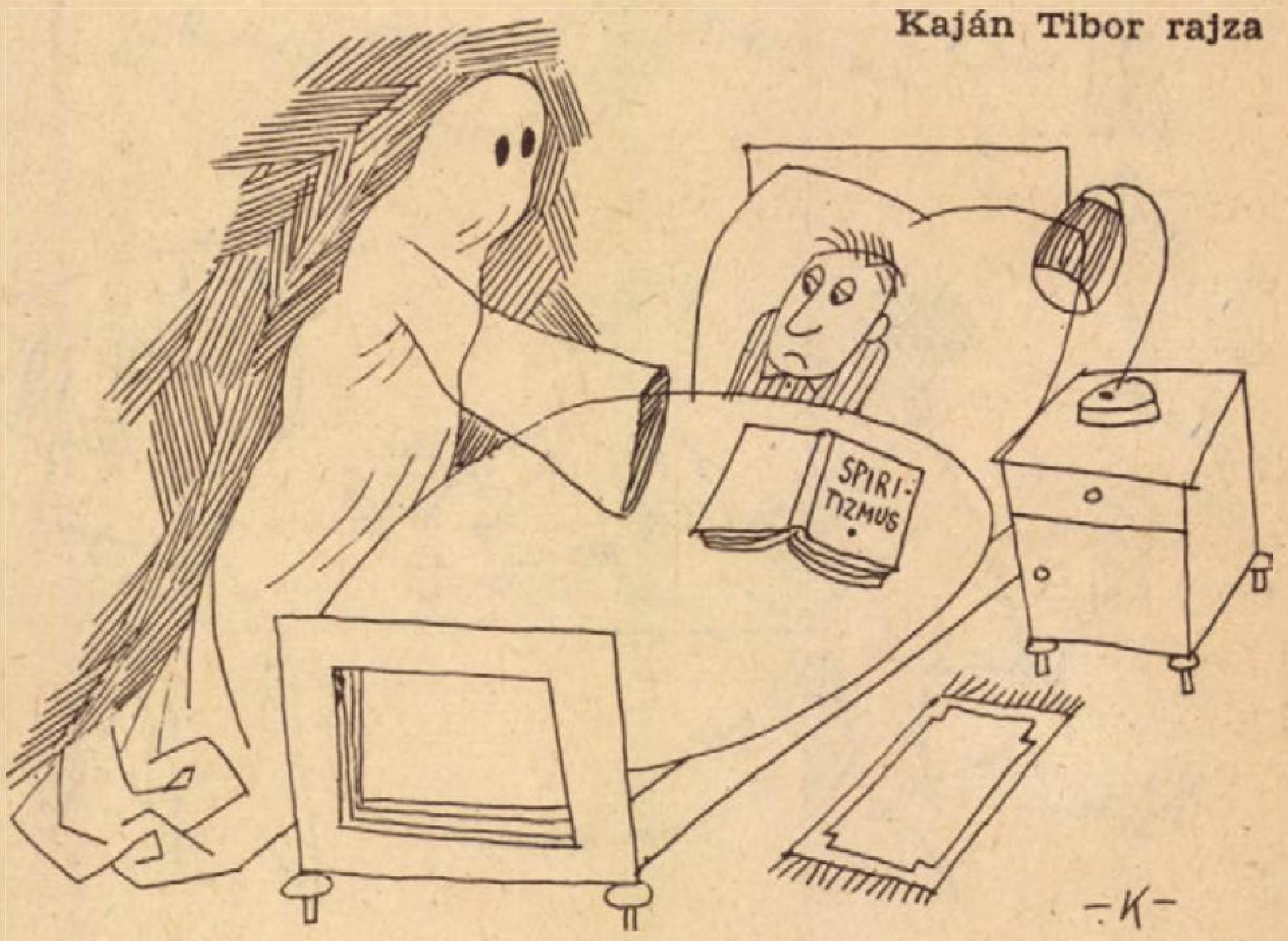

– Bocsánat, ki tetszett már olvasni?

Hátha beválik...

Schwott Lajos rajza

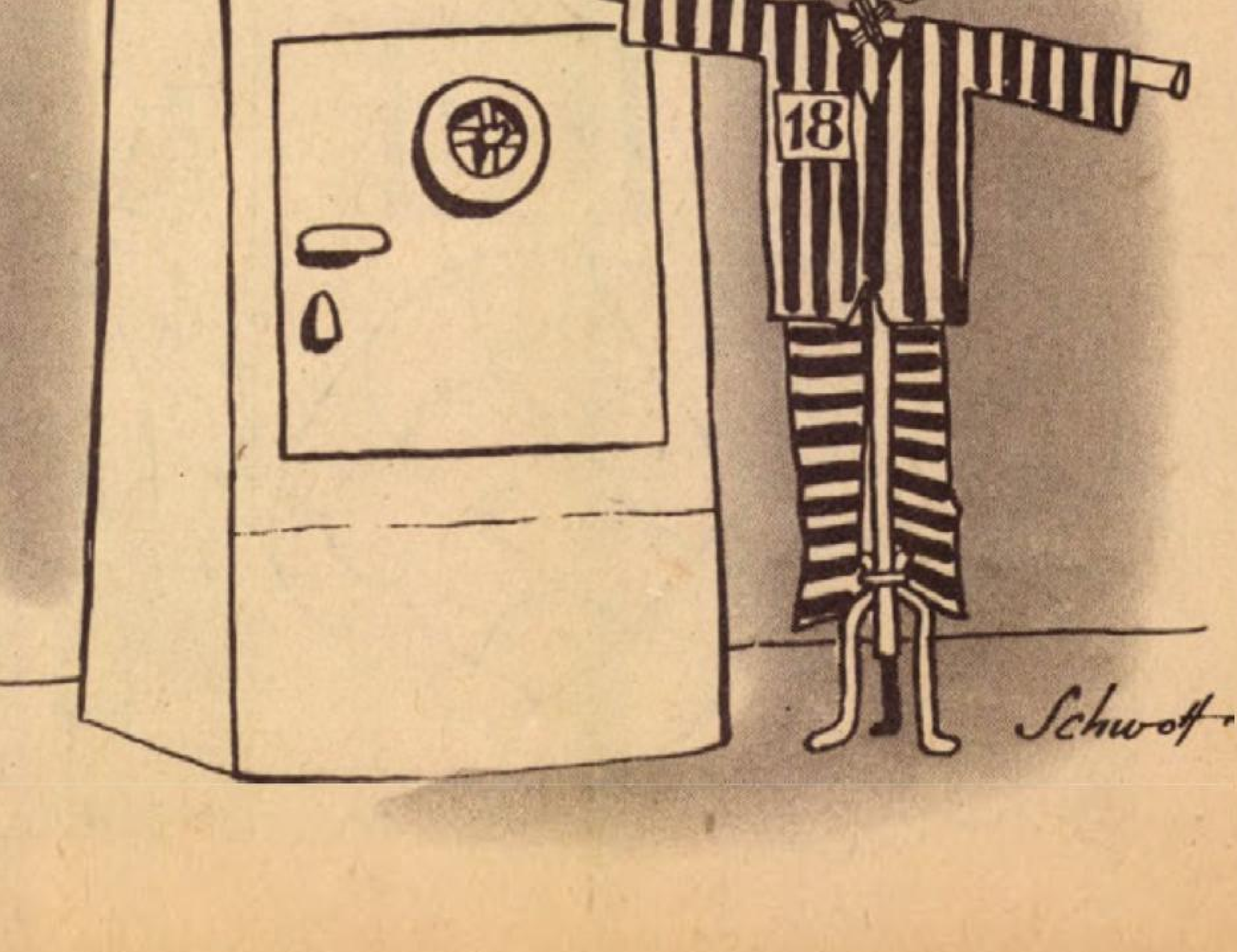

Női dolgok

Vasvári Anna rajza

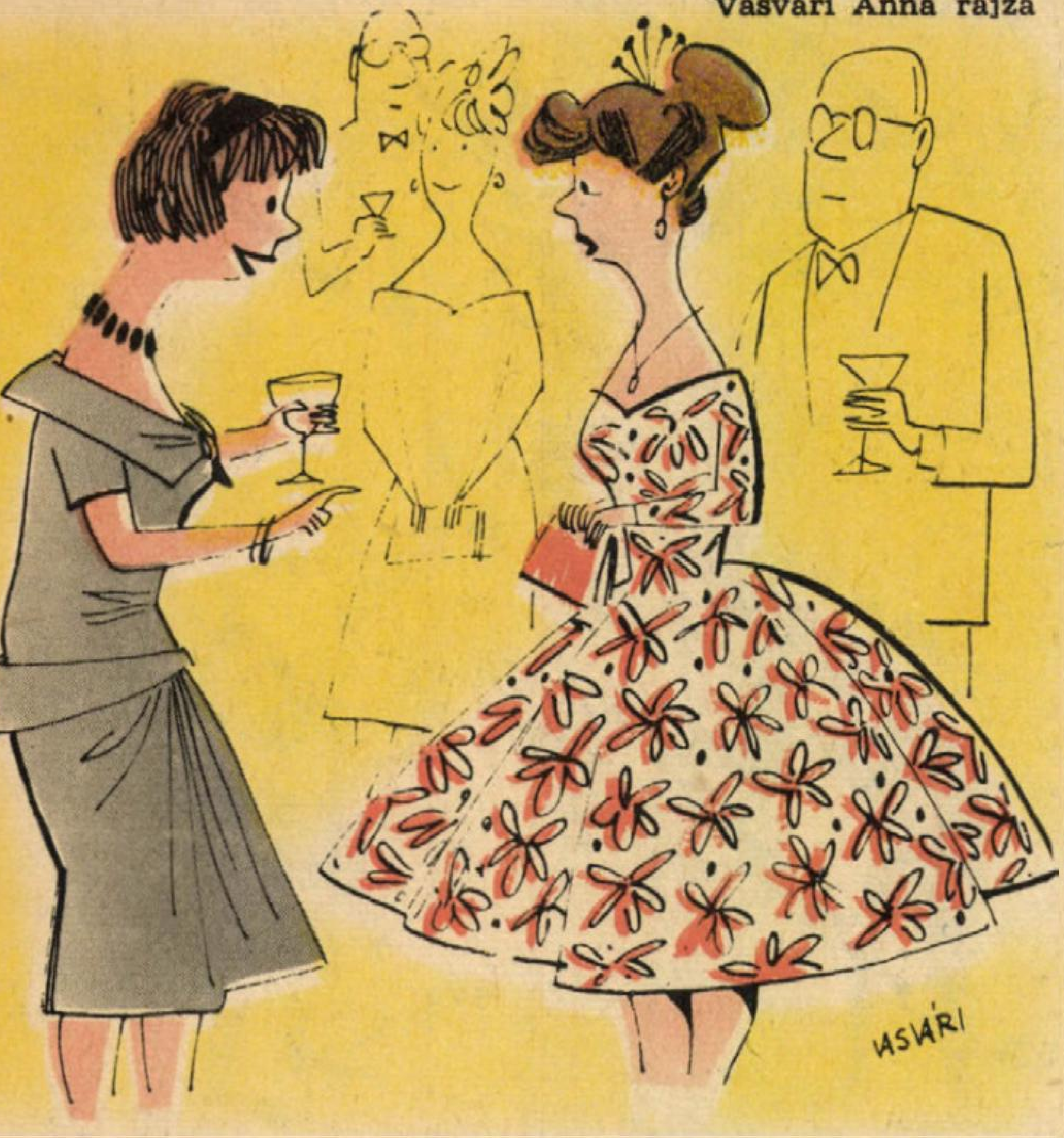

– Érdekes! Nekem ebből az anyagból slafrokom van!

A Belvárosi kávéházban

Toncz Tibor rajza

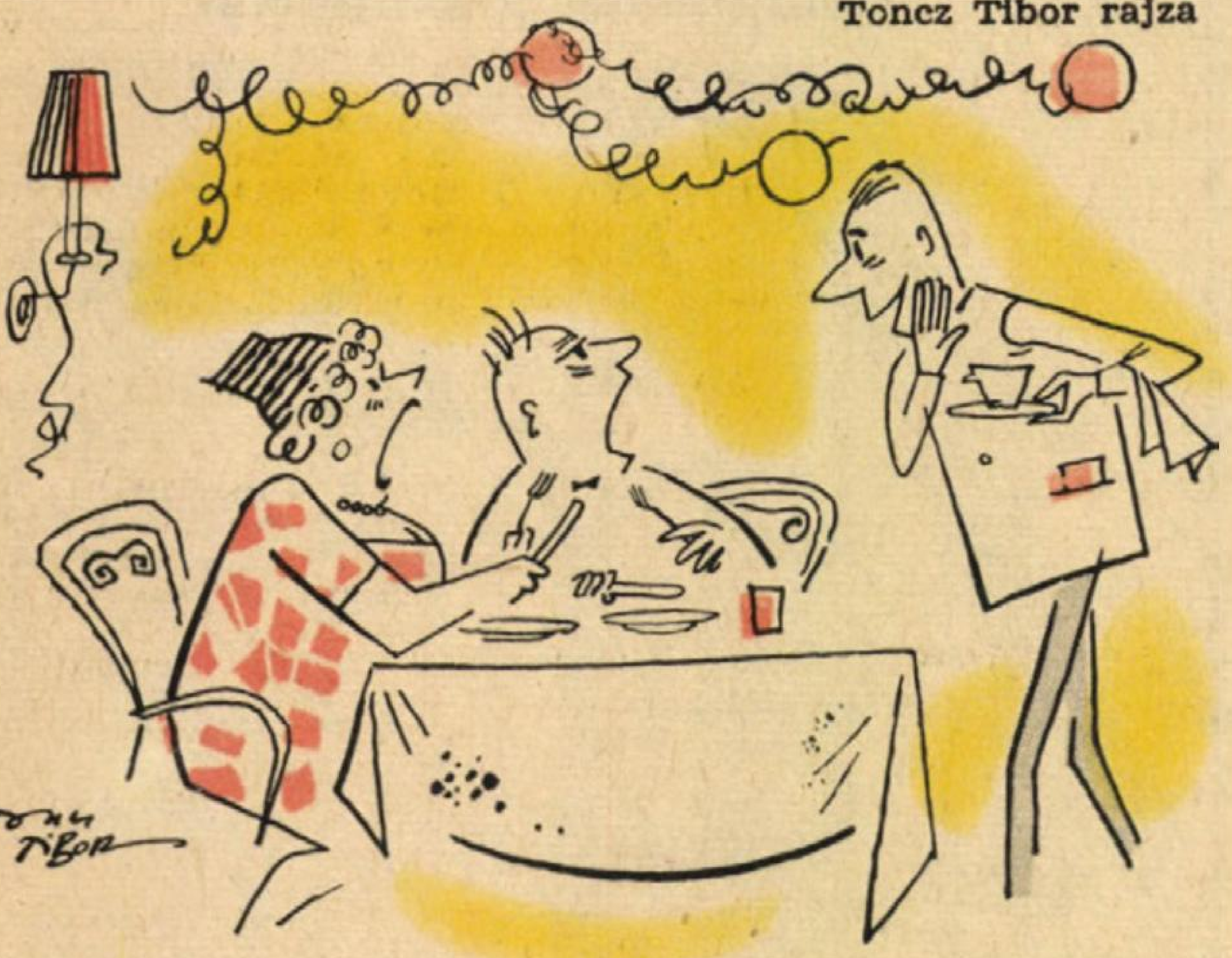

– Este itt tetszenek vacsorázni? Wurlitzer is lesz!

Ebédszünetben

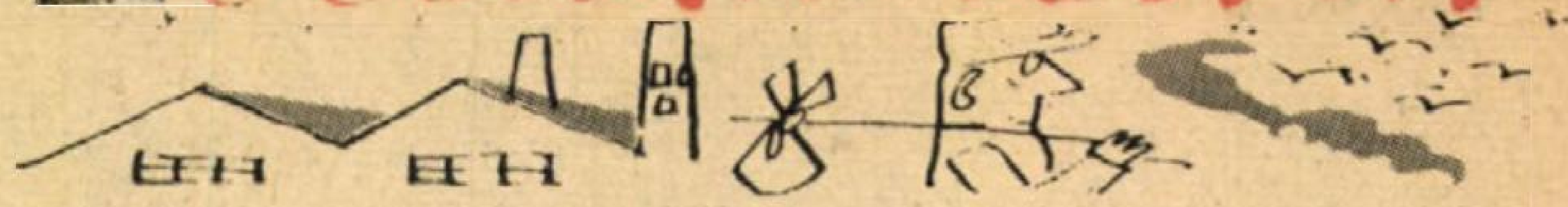

— Maga jött a Fitos bácsi helyébe?

— Igen, én.

— Nézze, én figyeltem magát egész délelőtt. Amikor idekerültem, az én kezem alatt is égett a munka. Naiv, gyermeki lélek voltam, tele lelkesedéssel, munkakedvvel. Hittem a szép jelszavaknak. Aztán múlt az idő, s lassacskán az én szemem is kinyílt. Reménytelen ügy ez. Én holnap kilépek!

— Csak úgy, egy-kettőre kilép?

— Egy-kettőre? Hát van magának fogalma, jóember, hogy mi mérget nyeltem, mit szenvedtem én itt a szereldében? Tudja maga, mit jelent testben és lélekben felőrlődni, „lassan fonynyadni el, mint a virág, melyen elhagyott féreg foga rág?”

— A munkája ellen van kifogás?

— Az én munkám ellen?! Ha-ha-ha! Mondja, mióta van maga a drehus-szakmában? Nem hallott még Szedlákról? Az én vagyok! Tudja, mi van az én gépem előtt, ha egy bonyolultabb munka jön be? Valóságos körmenet! A művezető, a technikusok, mérnökök csak úgy nyüzsögnek körülöttem. „Szedlák szaki, maga hogyan csinálná?” „Szedlák szaki, milyen anyagot használjunk?” „Szedlák szaki, milyen profilú késsel menjünk neki?” Képzelem a megrökönyödésüket, ha holnap már hiába keresnek. Mert holnap lesz a napja, hogy én kilépek.

— Talán gorombán bánnak itt az emberrel?

— Gorombán? Áh, dehogy! Udvariasak, tapintatosak a végtelenségig. Itt van például a főművezető. Csupa mosoly és finomság. Behívatja az embert az irodába, leülteti, cigarettával is megkínálja, s aztán halkan, csendesen azt mondja: „Kedves Szedlák kartárs! Ön már másodízben késett. Nagyon kérem, legyen kicsit pontosabb, mert harmadik esetben legnagyobb sajnálatomra, kénytelen leszek levonni egy óráját igazolatlan mulasztás címén.”

— Hát most már igazán nem értem, miért lép ki.

— Nem érti? Ember, hát maga nem a Közértből él? Hát nem érti, hogy mi van itt? Nem fizetik meg a melót!! Itt csak az érvényesül, aki hízelkedik, naponta pofafürdőre jár, fúrja a többieket. Az ilyen aztán csőstül kapja a jutalmat, oklevelet, plecsnit. Én meg amióta itt kínlódom, egy fillér fizetésjavítást nem kaptam, prémiumról, jutalomról nem is szólva. Ezért holnap: hoci a munkakönyvet, viszlát, uraim!

— És mondja, Szedlák szaktárs, mióta van maga itt?

— Várjunk csak, mindjárt kiszámolom... Istenem, hogy múlik az idő... Igen, holnap lesz egy hete, hogy beléptem.

Kürti András

Jucika fázik

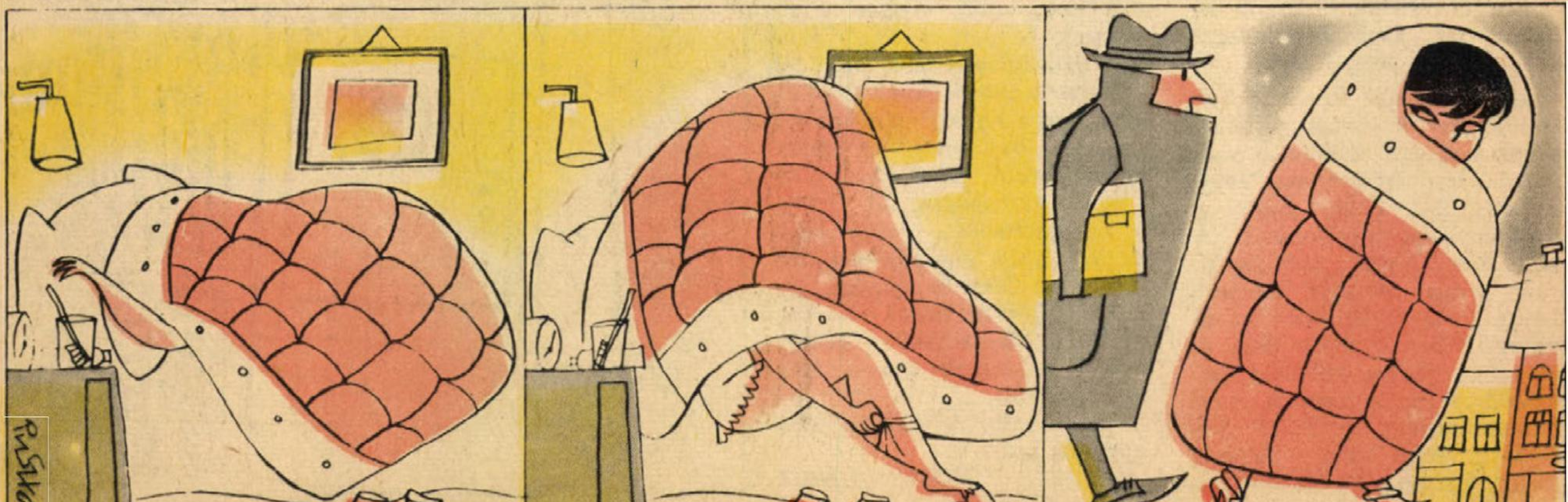

Orvost szerzett a falu

Mészáros András rajza

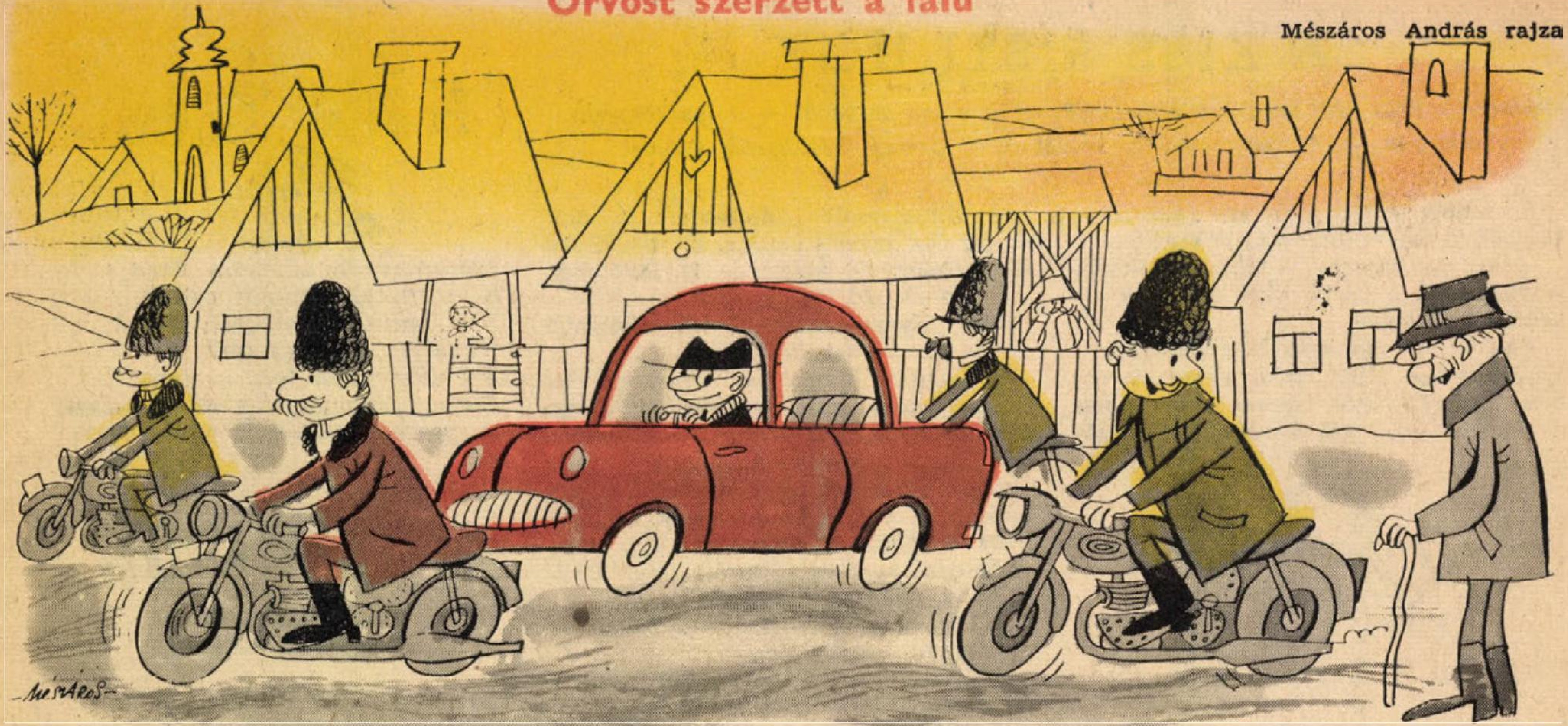

– Ennyire vigyáznak rá?
– Igen, nehogy meggondolja magát!

Kibírhatatlan-e Nyéki?

A beszélgetés folyamán Libicsi most csóválta meg első ízben a fejét.

– Nincs igaza ebben a Nyéki dologban – mondta. – Nyéki azért ilyen, mert boldogtalan ember.

Bélei is megcsóválta a fejét.

– Magának nincs igaza ebben a dologban. Azért, mert Nyéki boldogtalan, nem lehet eltűrni, hogy ilyen kötekedő és rosszindulatú legyen.

– Azért ilyen, mert szerencsétlen. Olvasta maga Marxot?

– Olvastam. Miért?

– Azt tanítja, hogy a lét határozza meg a tudatot. Nyékinek olyan léte volt, ami ilyenre formálta a tudatát. Nem érdemes érte szólni neki.

– Eddig én sem szóltam, pedig bosszantott, amiért Kovácsnéról azt terjesztette, hogy két törvénytelen gyereke van vidéken és kettő Pesten. Kassait hasbavágta az ernyőjével, Kóbornét leöntötte spenóttal, Forrainak összekeverte a kartotékjait. Nem szóltam. De most már sok amit csinál.

– Mit csinált már megint?

– Nem fogja elhinni. Hozzám vágta a tintát.

– Hm... Mondja, olvasta maga a bibliát?

– Olvastam... Miért?

– Azt tanítja, aki téged megdob kővel, dobd vissza kenyérrel. Ne feledje, ez egy sorsüldözött ember, meg kell neki bocsátani.

– De amikor mindenkit bánt.

– Ez azért van, mert senki sem szereti.

– Baktainak szerelmes levelet csempészett a zsebébe, mert tudta, hogy az asszony megveri, ha megtalálja nála.

– És megtalálta?

– Meg. Az asszonynak írt egy levelet, hogy kutassa ki a férje zsebét.

– És megverte az asszony?

– Kétszer is. Kövér asszony, hamar fárad, kétszerre verte le a dühét. Ugyanezt csinálta Pozsaival is.

– Azt is megverte a felesége?

– Nem. De mikor Nyéki megtudta, sajátkezűleg verte el. És tudja mit mondott Nyéki?

– Nem tudom.

– Hogy maga is hamarosan megkapja tőle a két pofonját.

– Kettőt? Illetve... én?

– Igen. Meg le is köpi.

– Köpi? Engem?

– Magát.

Libicsi kinézett az ablakon. Hosszan nézett. S miközben hosszan nézett, tekintetére felhő ereszkedett. Arca kipirult, halántékán vibrálni kezdett egy kis ér. Azután visszanézett Béleire, és ekkor csóválta meg másodszor a fejét.

– Azt hiszem most már nem lehet ennyiben hagyni a dolgokat. Ez a Nyéki tényleg kezd kibírhatatlan lenni.

Kékvölgyi Vilmos

Vannak egészen furcsa dolgok

A tűsarokról

Az amerikai Alabama-állam egyik kisvárosában sok nő sikerrel perelte a várost kárpótlásért, amiért a macskaköves utcákon tűsarkú cipőikben gyakran kificamították a bokájukat. A város vezetősége most rendeletet hozott: egy hüvelyknél (2 és fél centiméter) magasabb tűsarkakért a városi hatóságok nem vállalnak felelősséget. Ennél magasabb tűsarkú cipőben elszenvedett ficamért minden felelősség a cipő viselőjét terheli.

Mikor veszélyes a rakétatámaszpont?

A „Santa Barbara News-Press” című amerikai újság Thor M. Smith nevű cikkírója megnyugtatja azokat az ideges amerikaiakat, akik úgy gondolják, hogy veszélyes dolog rakétatámaszpont közelében lakni. Smith úr így jelentékteleníti el a kérdést:

„Teljesen fölösleges, és időszerűtlen az aggodalom. Egy rakétatámaszpont legföljebb háború esetén jelenthet veszélyt.”

Ismeri a törvényt

Várnai György rajza

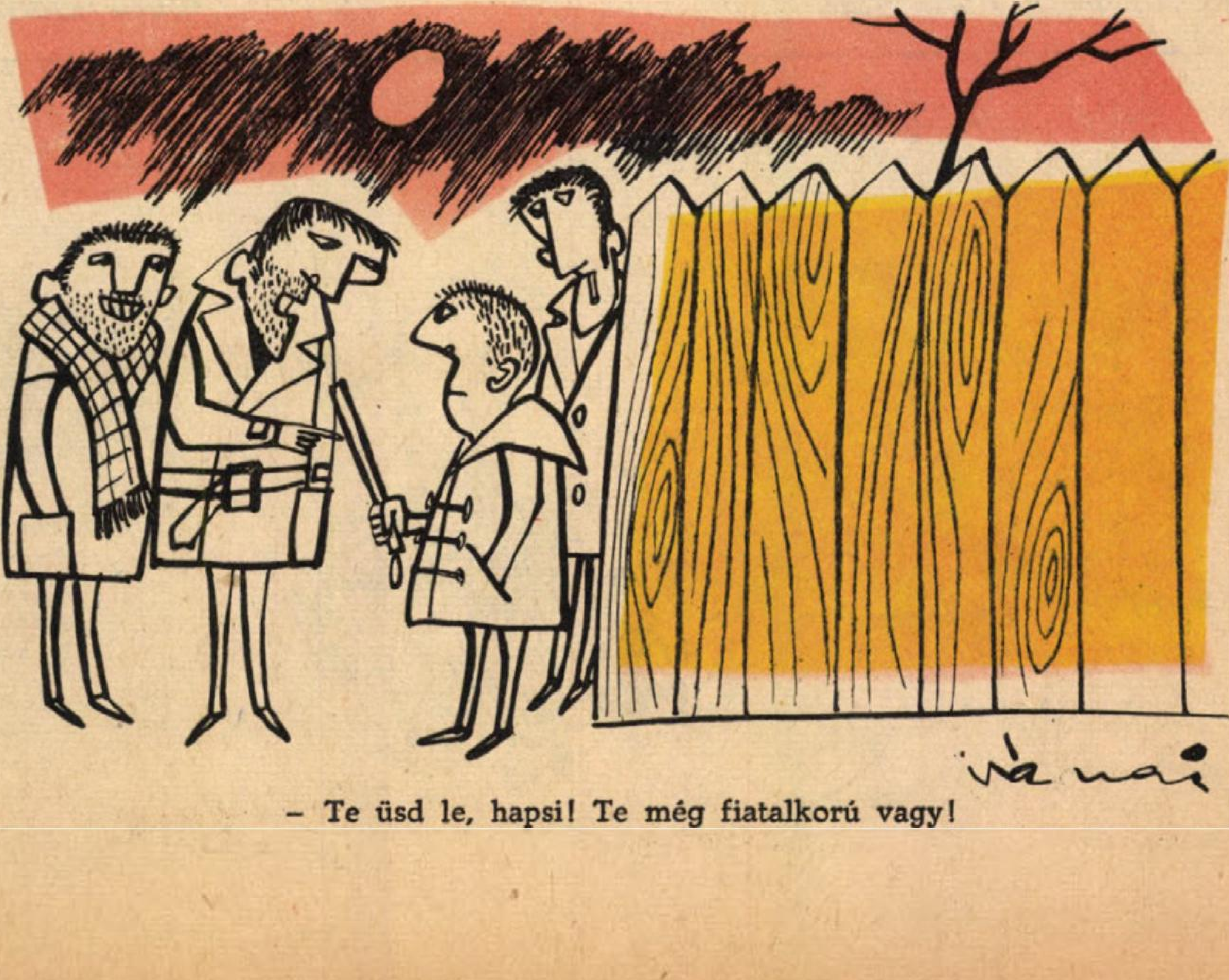

– Te üsd le, hapsi! Te még fiatalkorú vagy!

A KISS PISTI ÜGY

Indulhat-e Kiss Pisti vasárnap a moziba? – Mit mond az edző? – A házfelügyelő nyilatkozata – A nagymama is hozzászól – Őszinte beszélgetés Pistivel

Az utóbbi időben sok szó esett Kiss Pistiről, a neves bújócska-játékosról.

– Mi van azzal a ronda kölyökkel? – kérdezték a lakók, akik szívükön viselték Pisti sorsát.

Kiss – ez ma már köztudomású – sportszerűtlen életet élt az elmúlt hetekben. Gyakran látták barátai társaságában a porolón, a lépcső karfáján, a mosókonyhában és más lokálokban. Gyakran látták késő este hazajönni, ilyenkor még a füle is maszatos volt és alig állt a kezén. Ha jókedvű volt, mindig a kezén járt, és a lábával csöngetett be a szülői otthonba.

Mi van tehát Kiss Pistivel? Van-e Kiss Pisti ügy vagy nincs?

– Sajnos, van – sóhajtott fel az edzője, aki egyben, mellékfoglalkozásként, az édesapja is. – Nem valószínű, hogy Pista indulhat vasárnap a moziba. Hacsak addig nem változik meg. De ezt már többször megígérte...

Mit mond a házfelügyelő?

– Aggódom a Kiss fiúért – mondotta Zala bácsi. – Én mindent elkövettem, hogy megjavuljon: ordítottam, üvöltöttem, utánavágtam a papucsomat, szidtam az apját, de hiába. Semmi eredmény. Továbbra is fegyelmezetlen maradt: telefirkálja a falakat, behordja a sarat, és nem köszön vissza.

A nagymamát is kifaggattuk: miként vélekedik az unokájáról?

– Nem igaz, hogy Pistike sportszerűtlen életet él. Pistike jó fiú. Én bízom benne. Ha a szülei nem indítják vasárnap a moziba, én befizetek neki szombaton...

Végül felkerestük Kiss Pistit is, hiszen ő a legilletékesebb ebben az ügyben. Midőn beléptünk a szobájába, ijedten felugrott az asztala mellől, és egy könyvet dugott a háta mögé.

– Mit olvasol? – dörrent rá az edző, aki az első perctől kezdve, sőt már előbb is, figyelemmel kíséri a fiú fejlődését. – Azonnal add ide!

Pisti Thomas Mann: József trilógiáját olvasgatta, német eredetiben.

– Imádok olvasni – csicseregte lesütött szemmel a fiú. – Különösen a régi görögöket: Thomas Mannt és Kittenberger Kálmánt. Mostanában sokat olvasok, tanulok. Szeretnék az ötödik általánosból átmenni a bölcsészet harmadik évfolyamára. Remélem, sikerülni fog...

Az edző haragos pillantást vetett Pistire, aztán magunkra hagyott bennünket.

– Látom, megváltozott – kezdtem el az őszinte beszélgetést.

– Igen, megváltoztam. Mintha kicseréltek volna. Új életet kezdtem.

– Mikor?

– Másfél órával ezelőtt. Rájöttem, hogy hamis utakon jártam. Most már tudom: fejembe szállt a siker, amikor négyest kaptam földrajzból. Higgye el, szerkesztő úr, én alapjában véve szolid, tisztességes, lelki életet élő fiú vagyok. A lelkem olyan, mint a tiszta rajzlap. Csak azok a barátok ne lennének! Én sohasem akartam velük menni, de ők könyörögtek! „Na, ne hülyéskedj!" és én nem tudtam nemet mondani. Ez volt a baj...

Most már én is hittem Pistinek. Szívemet jóleső melegség árasztotta el. Hogy leplezzem zavaromat, megcsókoltam kátrányos homlokát, és szipogva csak annyit mondtam:

– Hiszek neked, Kiss!

Már az ajtónál voltam, midőn bégetés ütötte meg a fülemet: beee! beee! beee! Visszanéztem. Pisti bégetett utánam, mint egy ma született bárány.

Mikes György

5 ÓRAI TEÁN

Bámultam a szomjas Etelt,
Ki mellettem rumot vedelt.
S a hamvasarcú fiúk mind
Kevertet ittak és gint.
Én stílszerűen teát kértem,
Hozzá citromot, kis adag mézet,
A pincér hülyének nézett!

A TITOK

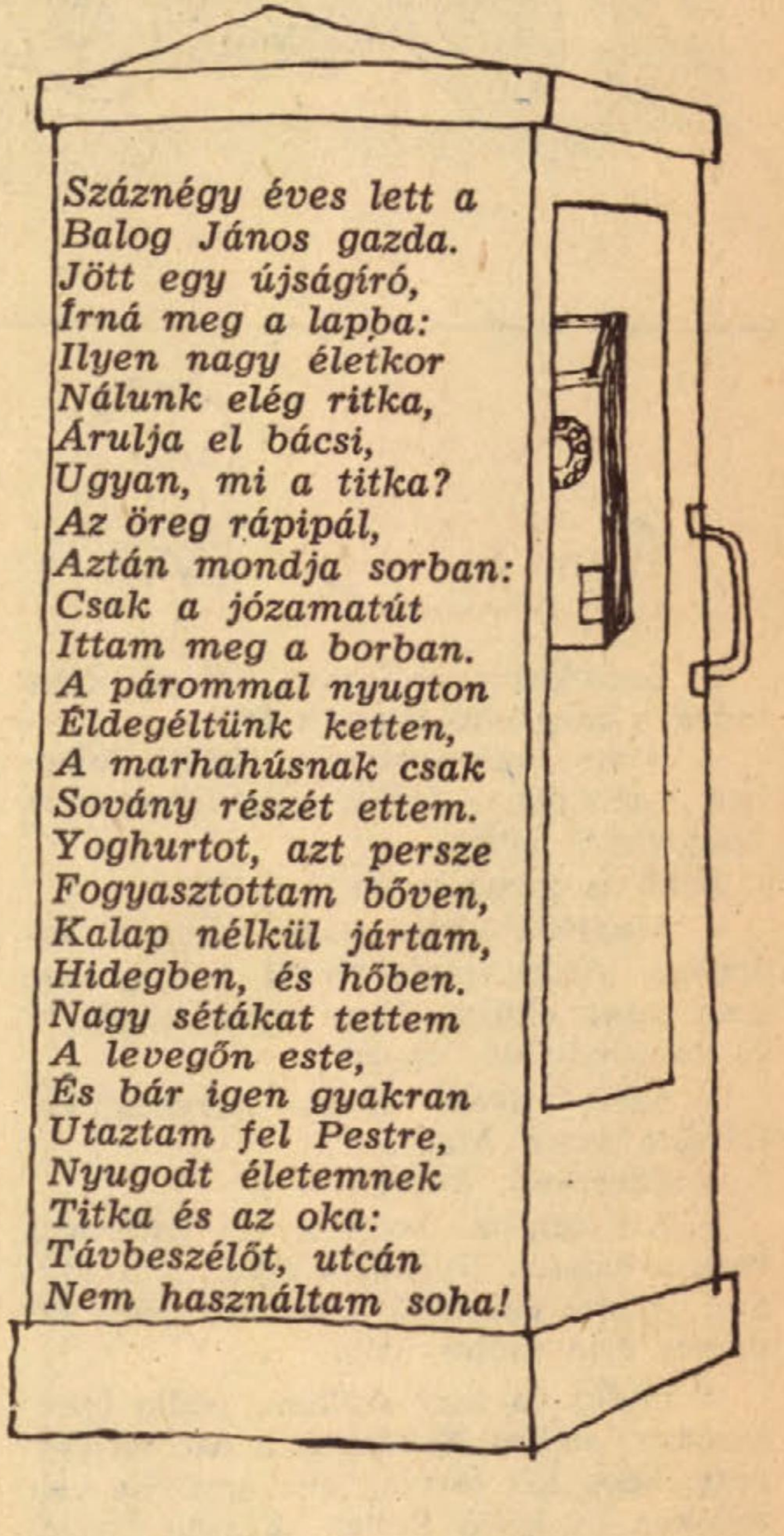

Száznégy éves lett a
Balog János gazda.
Jött egy újságíró,
Írná meg a lapba:
Ilyen nagy életkor
Nálunk elég ritka,
Árulja el bácsi,
Ugyan, mi a titka?
Az öreg rápipál,
Aztán mondja sorban:
Csak a józamatút
Ittam meg a borban.
A párommal nyugton
Éldegéltünk ketten,
A marhahúsnak csak
Sovány részét ettem.
Yoghurtot, azt persze
Fogyasztottam bőven,
Kalap nélkül jártam,
Hidegben, és hőben.
Nagy sétákat tettem
A levegőn este,
És bár igen gyakran
Utaztam fel Pestre,
Nyugodt életemnek
Titka és az oka:
Távbeszélőt, utcán
Nem használtam soha!

Galambos Szilveszter

A gépesítés jövője

Takács Zoltán rajza

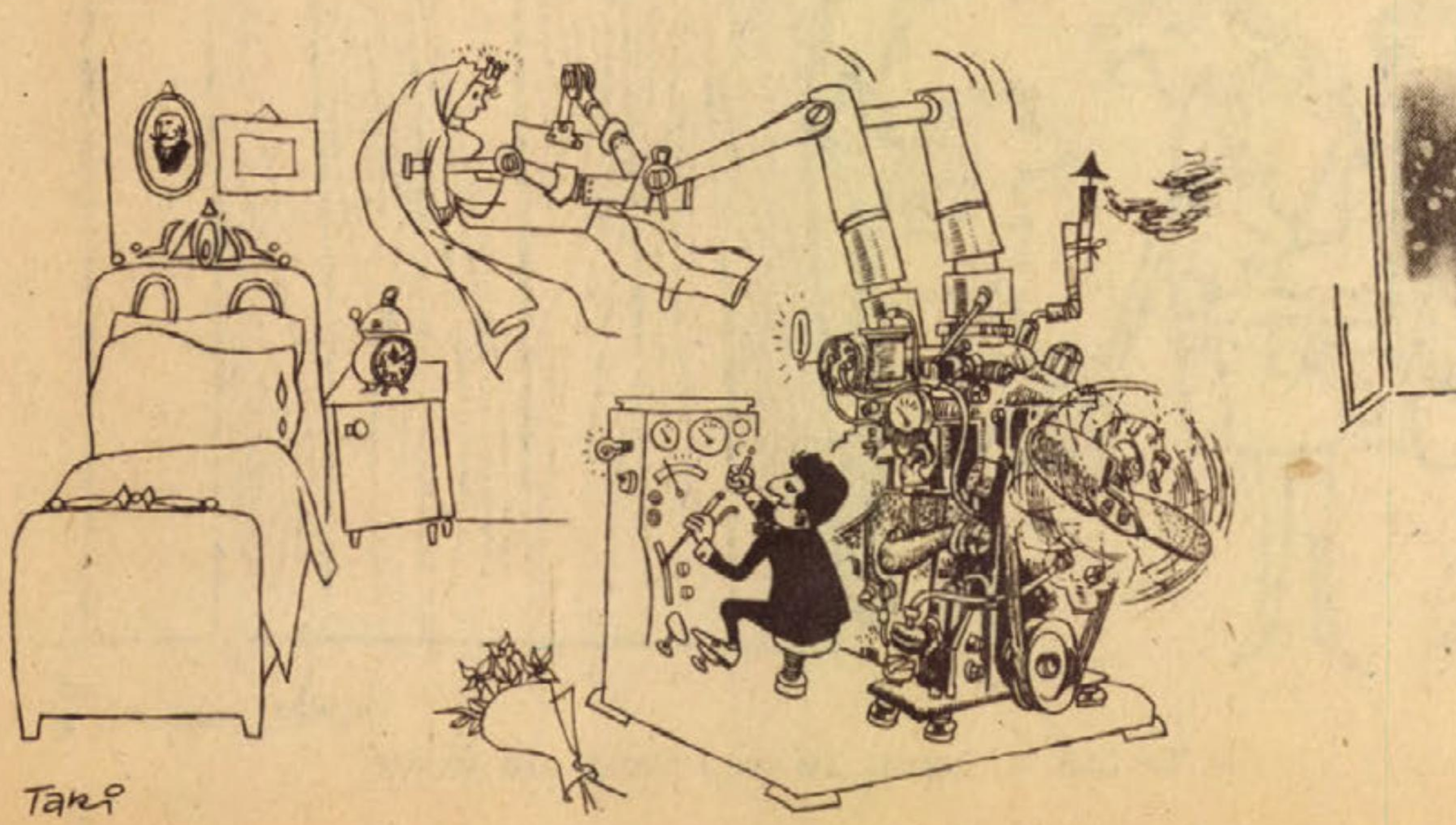

Mínusz tizenötnél...

Toncz Tibor rajza

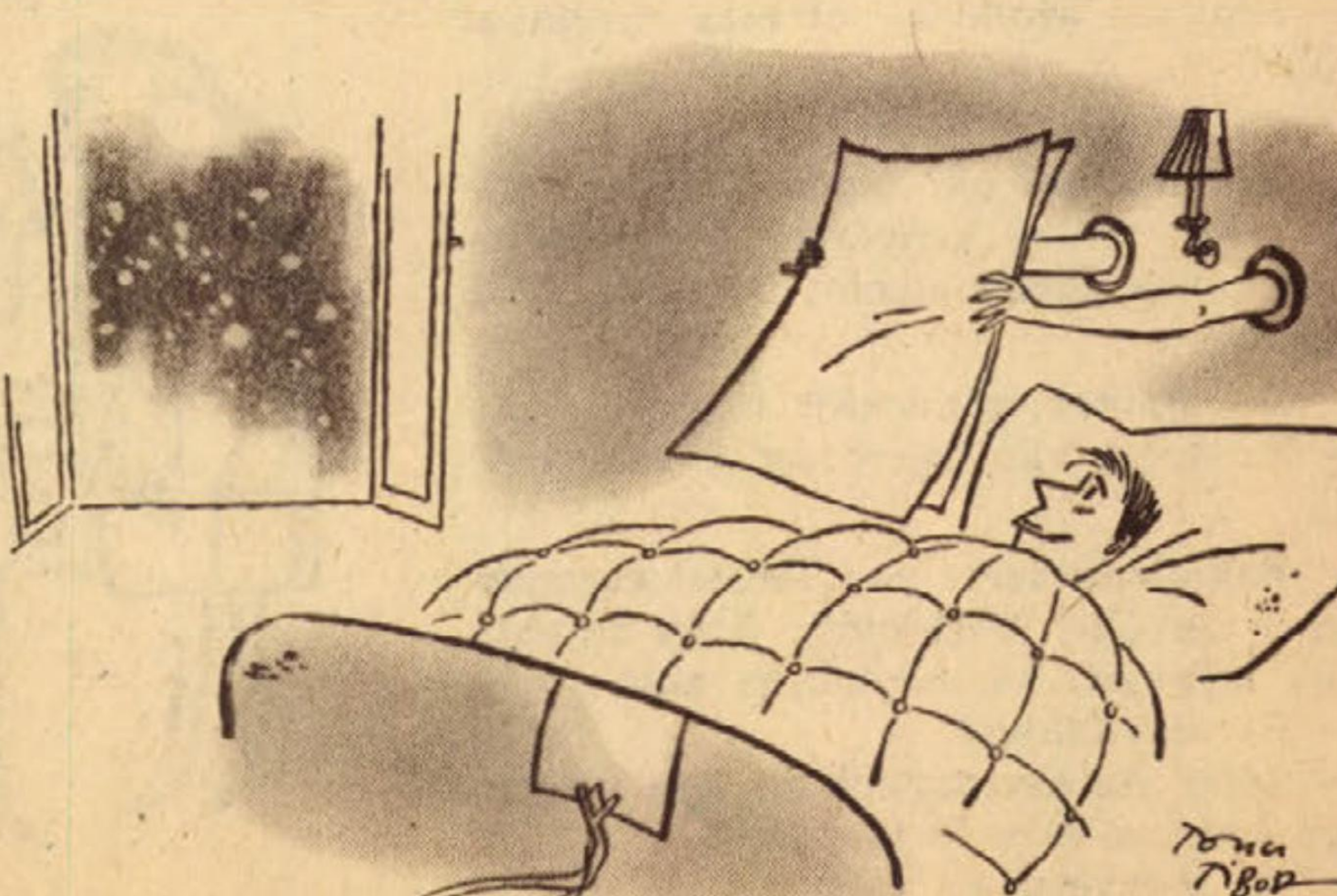

A titokzatos hegy

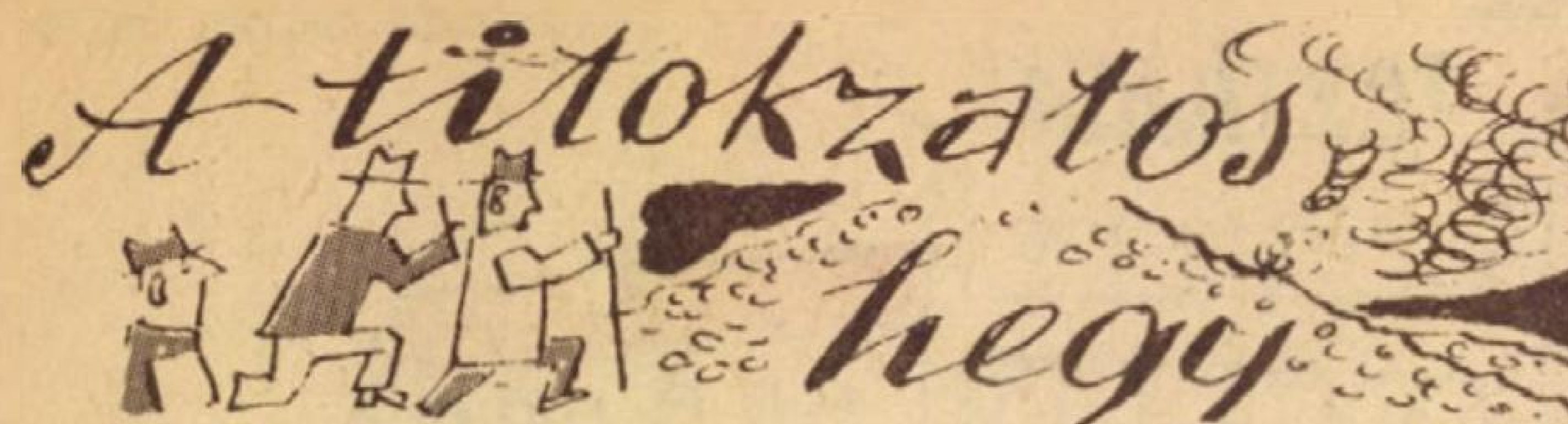

A Gyugaszféleségek Gyára telephelyének közepén az a napról napra növekvő titokzatos hegy alig érte el a kétezerhétszáz méteres magasságot, az illetékesek máris fölfigyeltek rá. És turistahajlamú ellenőrökből expedíciót szerveztek a különös hegy keletkezése okának földerítésére.

A mászníkész társaságban csaknem egyöntetű volt a nézet, hogy semmi ok a gyanakvásra, egyszerűen vulkanikus eredetű a képződmény. Ezt látszott igazolni az a körülmény is, hogy a hegy szünet nélkül füstölgött.

Mindazonáltal rettenthetetlen bátorsággal nekivágtak.

Ötszáz méterrel a magyar tenger szintje fölött, ahová semmi sem hatolt fel már a főváros lüktető életének zajaiból, csak a harangkongás és a sofőrök káromkodása — az egyik ellenőr megtorpant.

— Különös, különös talaj! — kiáltotta szakszerűen helyben járva. — Még soha nem jártam ilyen puha talajon!

A hegy pedig egyre csak füstölgött.

Két nap múlva, ezerhúsz méterrel a Velencei tó szintje fölött, ahová már a harangkongás sem hatolt fel, egy másik ellenőr hirtelen ötlettől vezérelve lehajolt, és belemarkolt a hegy oldalába:

— Műgumi! — fedezte föl álmélkodva. — Műgumi a hegy anyaga. Igen ritka geológiai jelenség!

A hónap végén fokozódott a füstképződés — mintha csak valami gyár dolgozott volna a hegy gyomrában. Ekkor kétezerhatszázötvenegy méter és nyolcvankilenc centi magasságba értek éppen, s már csak vágni lehetett a füstöt. Szerencsére ellenőreink szeme éles mint a penge — így tovább haladhattak.

Másnap fölértek a hegy ormára. Ott a főellenőr megcsúszott és orrabukott. Természetesen nem történt baja, ám amidőn föltápászkodott, érezte, hogy orrára egy darab karikaalakú műgumi akadt. El is látott odáig, így aztán rögtön fölismerte, hogy egy bizonyos G. X/22-es típusú gyugasz-gyűrűről van szó, amelyet évek óta nem igényel már sem a belföldi, sem a külföldi piac; sőt azt is tudta róla, hogy gyártástechnológiája a Gyugaszféleségek gyárában már úgy kialakult, hogy évek óta ötször könnyebb vele teljesíteniök a tervet, mint valamiféle új árucikkel.

— De hogy kerülhetett egy darab ilyen gyugasz e hegy tetejére?

Gyanút fogtak. S íme, ahogy jobban körülnéztek, többet is találtak: ebből állt az egész hegy.

— Úgy látszik — adott hangot sejtéseiknek az egyik ellenőr —, ez mégsem vulkanikus eredetű hegy!

— Hanem némi elfekvő árukészlet! — állapította meg a másik.

A főellenőr büszkén nézett le egy felhőre:

— Még jó, hogy idejében észrevettük!

Dunai Ferenc

Egy körzeti SZTK-rendelőben

Szegő Gizi rajza

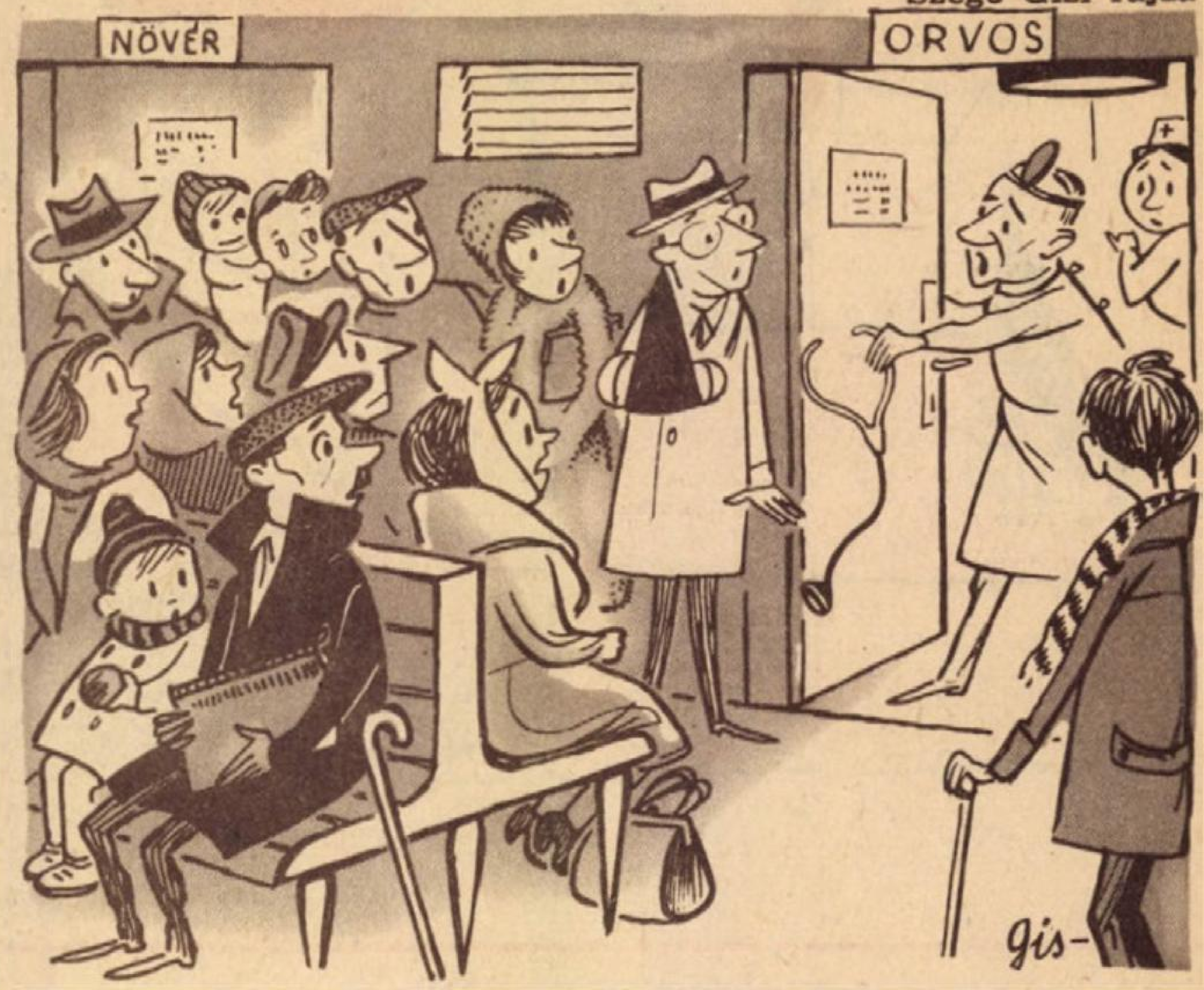

– Kérem, vizsgálják meg egymást, nekem még sok könyvelni valóm van!

Gyerek a vízben

Vasvári Anna rajza

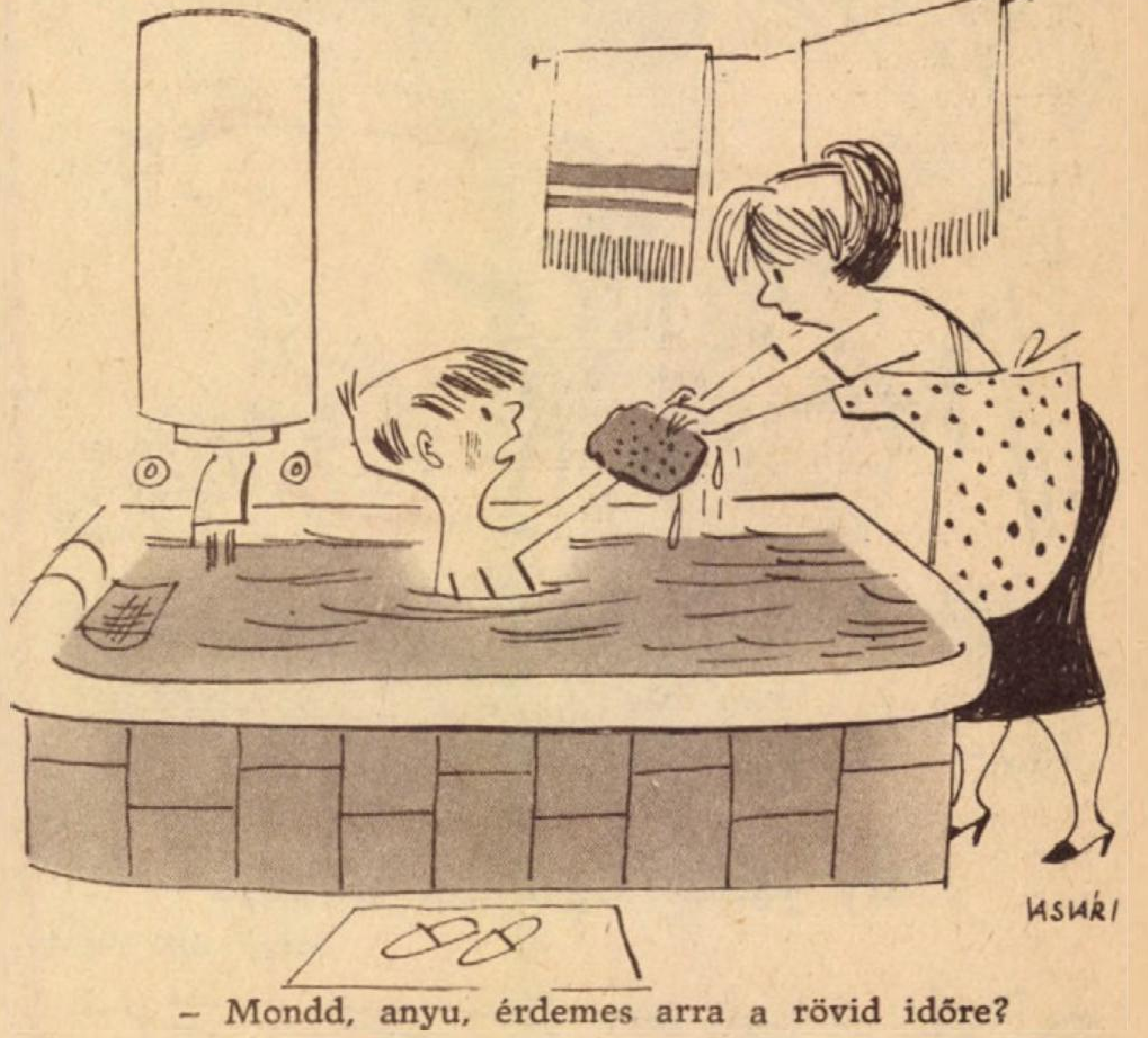

– Mondd, anyu, érdemes arra a rövid időre?

Vajon milyen lehet a koszt?

(M. Kratochvil rajza a Dikobrázból)

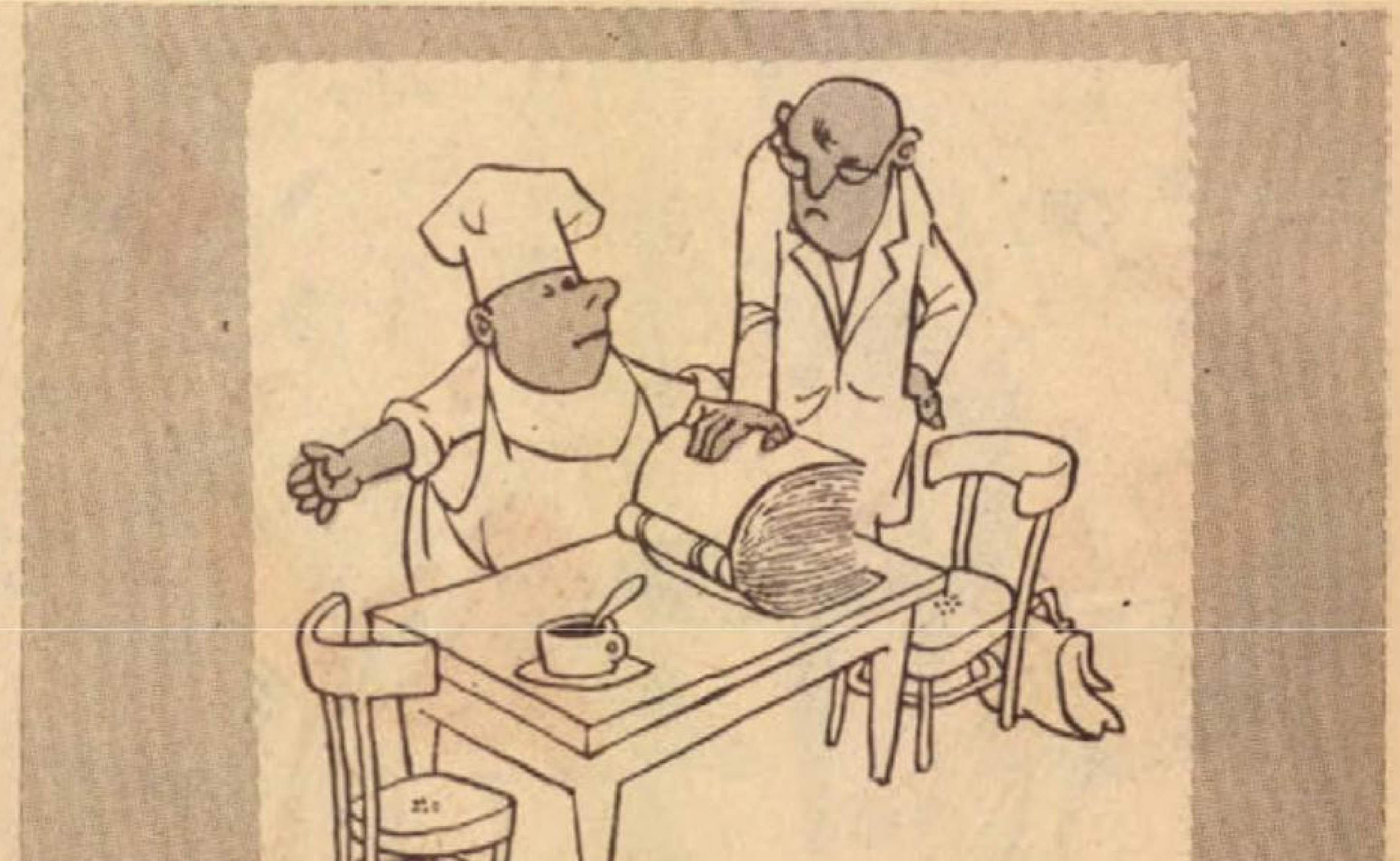

– Miért ilyen vastag ez a panaszkönyv?
– Valaki minden nap beleragasztja az étlapot . . .

Igényes átvevők

Hegedűs István rajza

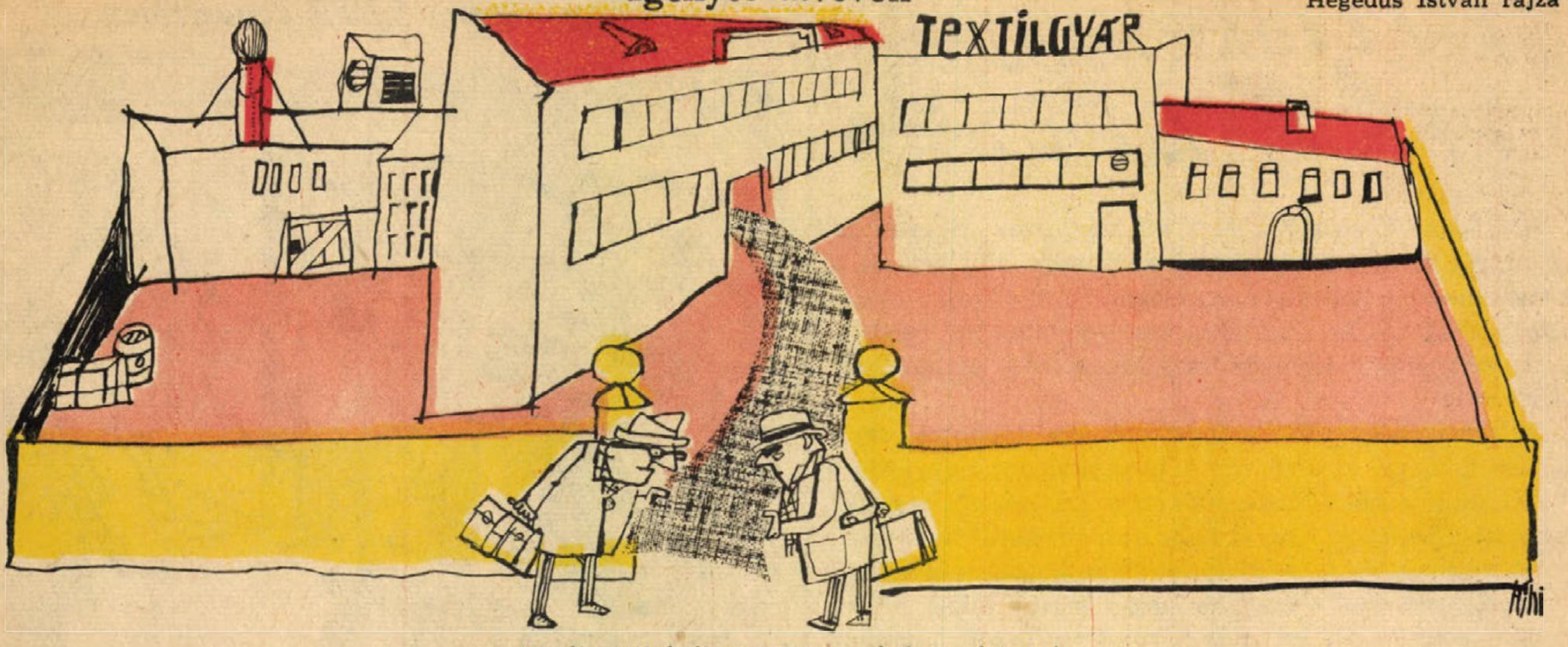

– Napfénynél kell megnézni a kelmét, kérem!

Téli hajnalon

Toncz Tibor rajza

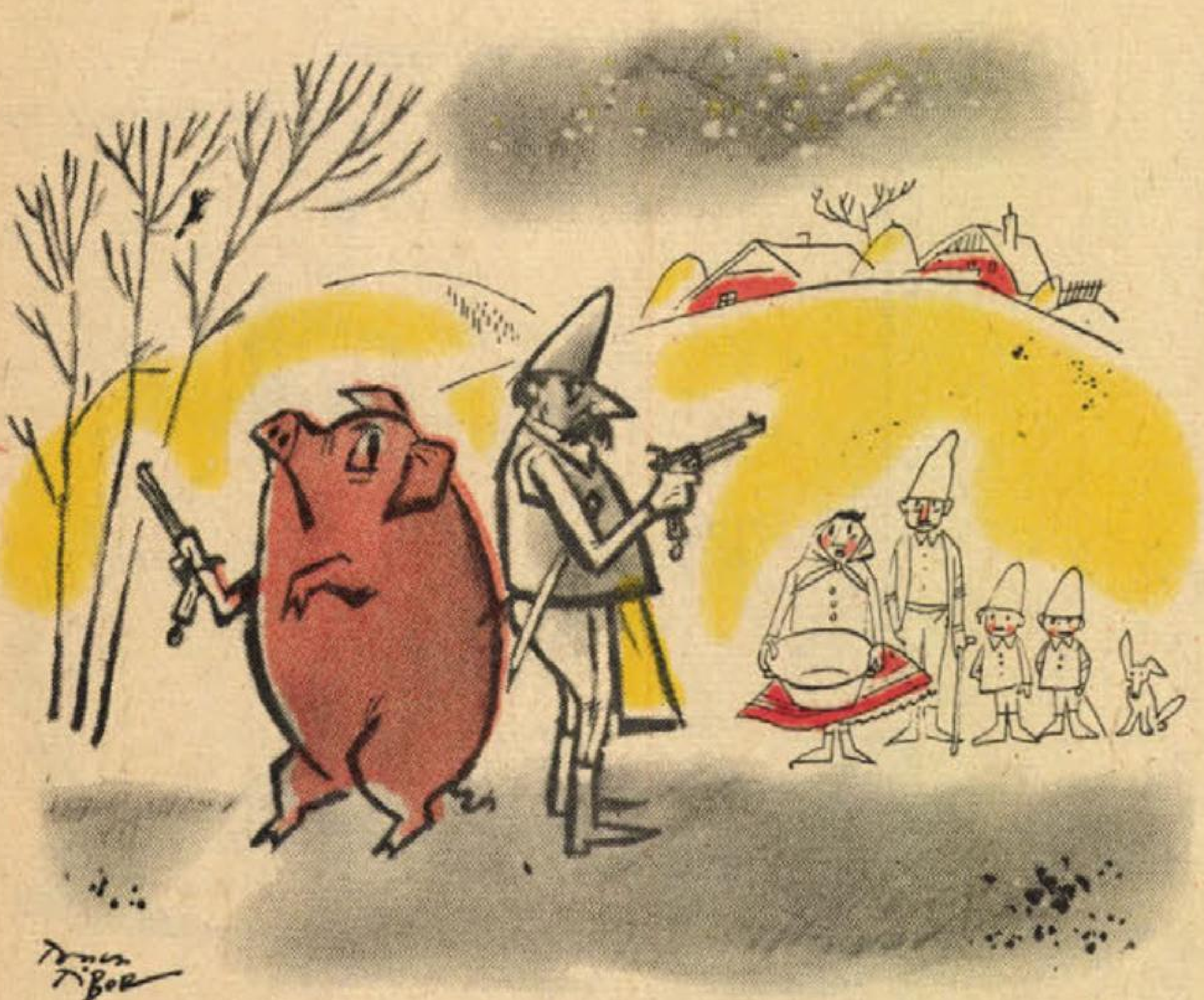

Háry János legújabb meséje

Szegő Gizi rajza

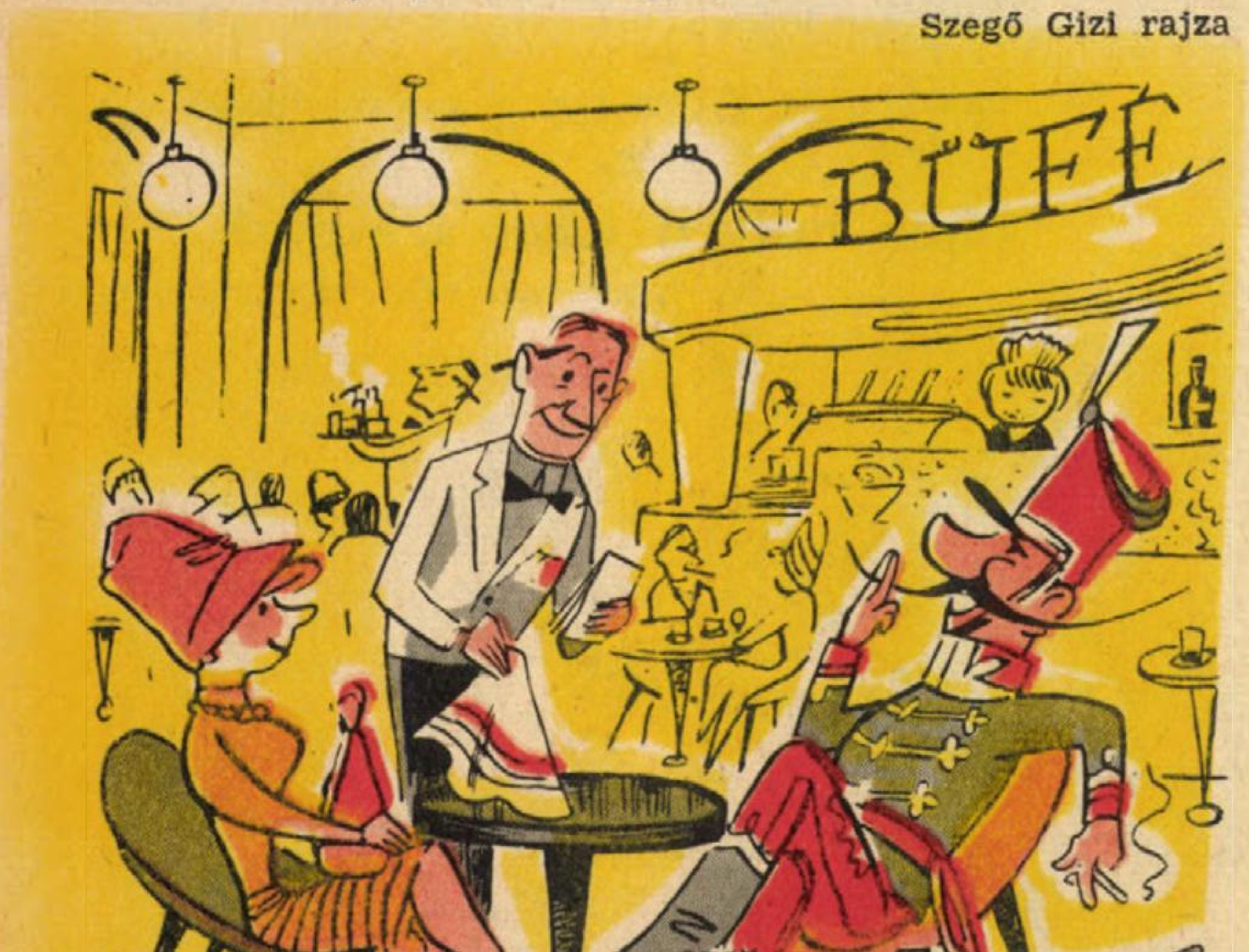

– Remélem, maga elfogadja a borravalót! Mert a kollégái már megaláztak egypárszor!

A divat, az divat...

Békés, a lehető legbékésebb szombat délutánba süvít bele a hír. A rádió váratlanul félbeszakítja színes muzsikáját, a bemondó könnyed, csevegő hangja drámaivá mélyül. Haditudósítás következik.

A haditudósítás tárgya: a tavaszi divat.

„...Úgy tűnik, tavaszra két-három, esetleg öt centiméterrel is hosszabb lesz a szoknya..."

A feleség felsóhajt:

– Hál'Isten, a kéket csak felvarrattam. Könnyű lesz leengedni. Egyébként is én utáltam a rövid szoknyát, senkinek sem előnyös. A feketét fel sem hajtattam.

– A fekete kosztümöt? – a férj csodálkozik. – Hát az az államvizsgádon volt rajtad utoljára! Legalább négy éve nem hordod.

– Éppen azért. Mondom, hogy nem is hajtottam fel. Felőlem mondhat Párizs, amit akar, nekem nem tetszik a túl rövid.

– Tudom, te egyéniség vagy. De tulajdonképpen Párizs most éppen azt mondja. Te viszont tavaly legalább három bokorugró szoknyát csináltattál azzal, hogy csak a vénasszonyok járnak hosszabban.

– Most viszont csak a begyepesedetten maradi nők villogtatják a térdüket.

„Az abroncsos szoknya már-már végleg kiszorult a divatból..." – így a rádió.

– Ugye, megmondtam – mosolyog a férj.

– Meg. De mikor? Amikor jobb nő már ki sem ment az utcára abroncsok nélkül. Egyébként én teljesen egyetértek. Micsoda marhaság, hogy egy nő körüldrótozza magát, mint egy lámpaernyőt?

– Érdekes, mikor tavaly bátorkodtam ugyanezt megjegyezni, te éppen sírógörcsben fetrengtél, mert a normál g-húr helyett csat a-t hoztak neked Nyíregyházáról!

– Az akkor volt, fiam, tavaly. De ne zavarj, kérlek, most jön a legfontosabb... A színekről... Hallod, a feketét dicsőségesen kiszorította a rózsaszín!

– Ne mondd! És ez jó?

– Jó? Mit jó? Remek! Érthetetlen, hogy fiatal nők úgy járjanak esztendőkön keresztül, mint a gyászoló anyókák. Fekete pulóver, fekete blúz, fekete nadrág. Sehol egy kis szín, egy kis derű...

– Na ugye? És akkor miért festetted be tavaly az új fehér selyemruhádat, a kukoricasárga ballonodat és a türkizkék shantung-kosztümöt is feketére?

– Ugyan, szívem... nem értesz ehhez... Azokat be kellett festetni.

– Tíz éven keresztül bébiszínnek, parasztszínnek, émelygősnek, cukrosvíznek tartottad a rózsaszínt. És most egyszerre...

– Nem értesz hozzá, fiam. Most a rózsaszínnek súlya van, levegője. Kénytelen is vagyok csináltatni tavaszra egy vagy két rózsaszín blúzt, legfeljebb egy szoknyával. Meg talán egy kiskabátot hozzá...

– És ha teljes ruhatárad rózsaszínt ölt, már nem fogod többé cukrosvíznek, érzelgősnek nevezni?

– Dehogynem, szívem... De csak jövőre!

Földes Anna

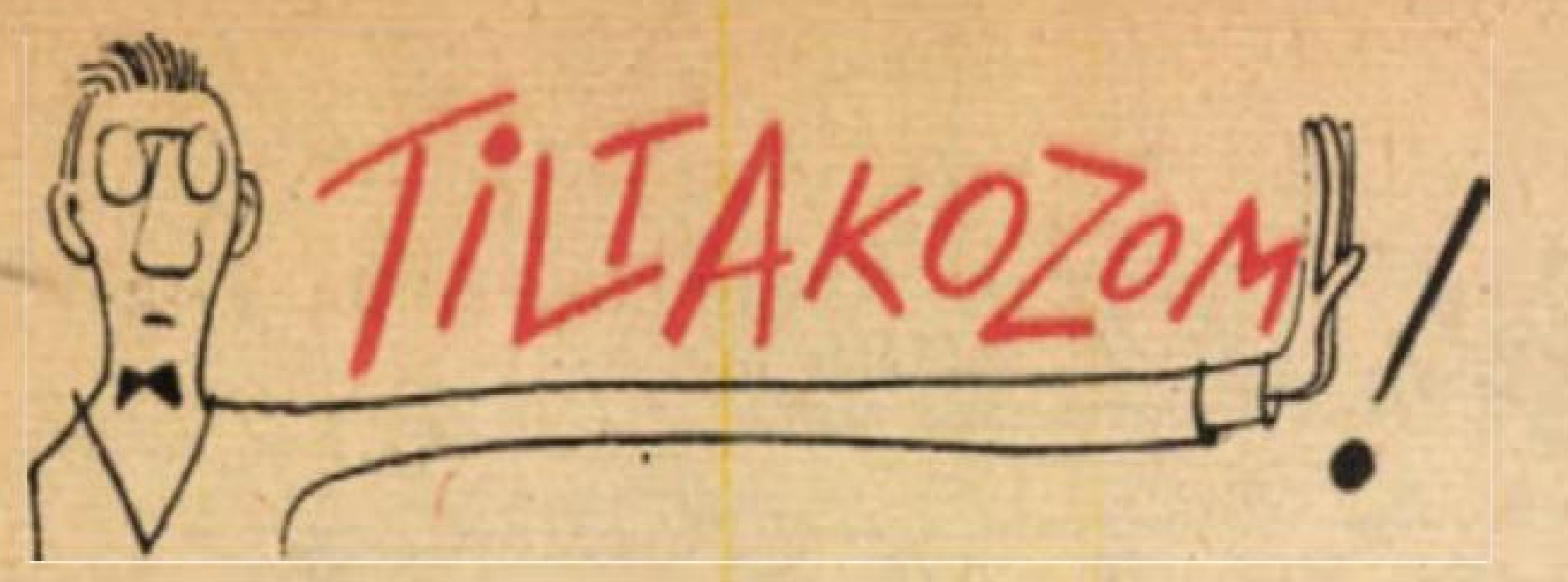
TILTAKOZOM!

Megtehetném házon belül is, mert mikrofonvégről én is a családba tartozom, de nem teszem. Inkább ezt a megoldást választom. Először azért, hogy hadd tudja meg mindenki a véleményemet, másodszor pedig azért, mert remélem, hogy felháborodásom kibontott zászlaja alá sokezres tömeg verbuválódik.

Az történt, hogy nemrégiben ülök a televízió előtt, nézem a Cyranót. Egyszercsak, két kép között a kamera beleavatkozik az emberiség magánéletébe. Igen kérem, beleavatkozik! Lefényképezi a nézőket, szerintem egytől egyig. Micsoda dolog ez?! Szegény Kajli kartárs már egy héttel szerda előtt kezdi sajnáltatni magát, hogy ezen a különben színházi napon értekezleten kell majd ülnie, ami eltart vagy féltizenegyig a szünetekkel együtt. Sőt, öt dekával több krinolint csomagoltat, mert hosszú lesz ez a mai nap. Szegény Kajlinénak pedig majd meghasad a szíve a sajnálkozástól. Úgyhogy, amikor belopakodik a szomszédhoz televíziót nézni, az első felvonás alatt hangosan sajnálja, és sajnáltatja a férjét, aki most értekezleten unatkozik.

Aztán — két kép között — jön a kamera, végigpásztáz a nézőtéren, és vagy négyszázezer tv nézőnek bemutatja Kajlit, aki ott ül egy csinos, mélyen dekoltált ruhájú nő balján. Szóval, ez tűrhetetlen! Képzeljék el, hogy mi mindent érezhetett szegény Kajliné, és mire gondolhattak a szomszédok.

Nem, ezt nem lehet megengedni! Mi lesz ennek a vége? Az ember már értekezletekre sem járhat nyugodt szívvel? Nem leltározhat éjfélig a vállalat érdekében, mert egyszercsak a margitszigeti szálló halljában látja őt ország-világ, amint éppen forró tangóban ölelkezik azzal az otthon oly sokszor emlegetett, kiállhatatlan Mancikával.

A meccs, az más ... De az sem más, most jut eszembe, hiszen Kajliné minden műsort végignéz. És este, amikor holtfáradtan, szétzilálva hazaérkezik Kajli, az asszony még tovább marcangolja, miközben egyre csak azt kérdezi, hol voltál?

— Meccsen.

— Nekem ne mondd, nem láttalak a nézők között.

PÁSZT RÓBERT

HÉTFŐ REGGEL

Toncz Tibor r

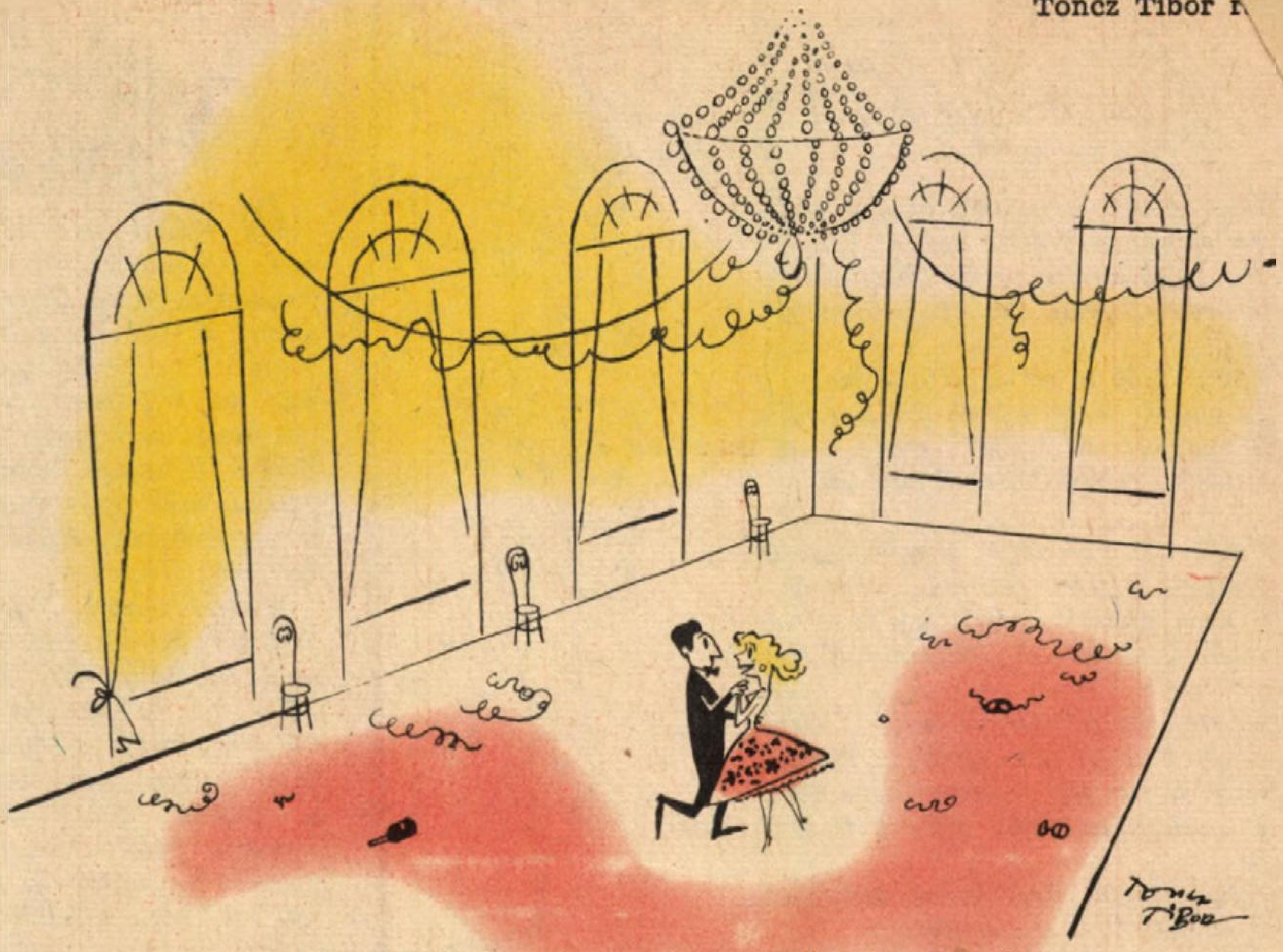

– Mondja, Pista, maguknál ma munkaszünet van?

Kétféle érdeklődés

Schwott Lajos rajza

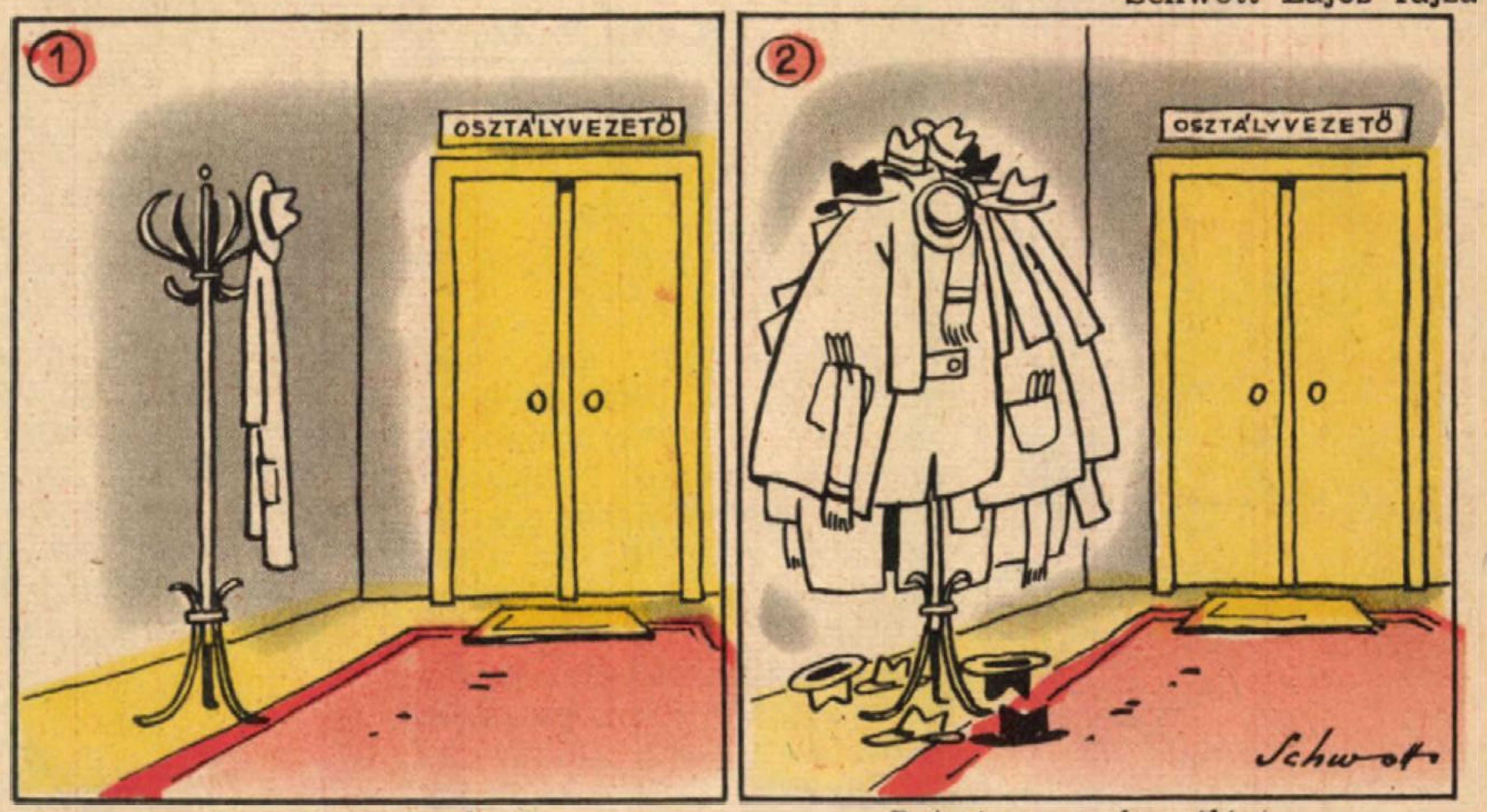

Termelési értekezlet

Prémium-megbeszélés

Volt SS-tisztek a nyugatnémet rendőrség kötelékében

Mészáros András rajza

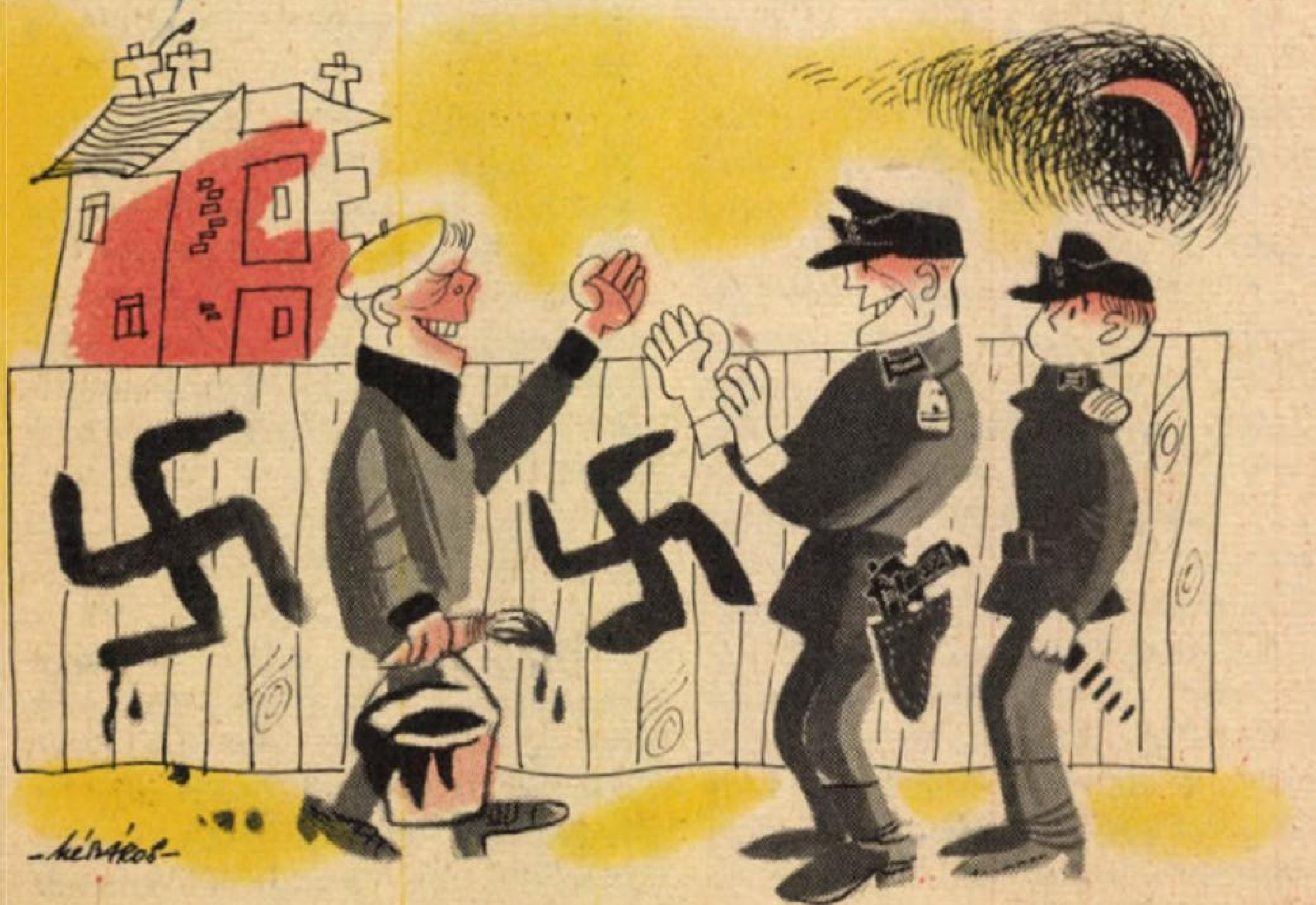

– Micsoda szerencse! Tizenhat éve nem találkoztunk!

Egy tehetséges dizőz

Várnai György rajza

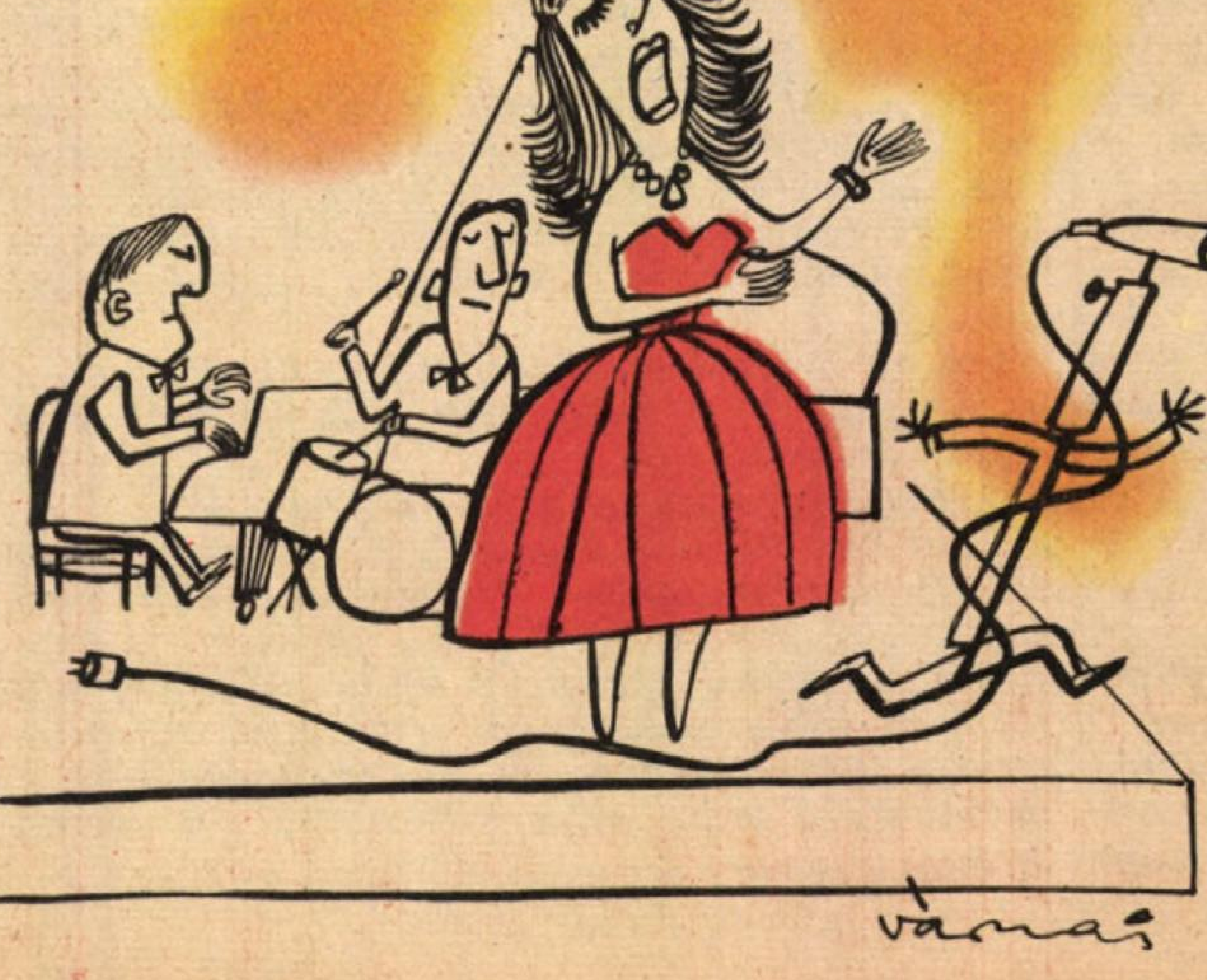

Csalódás

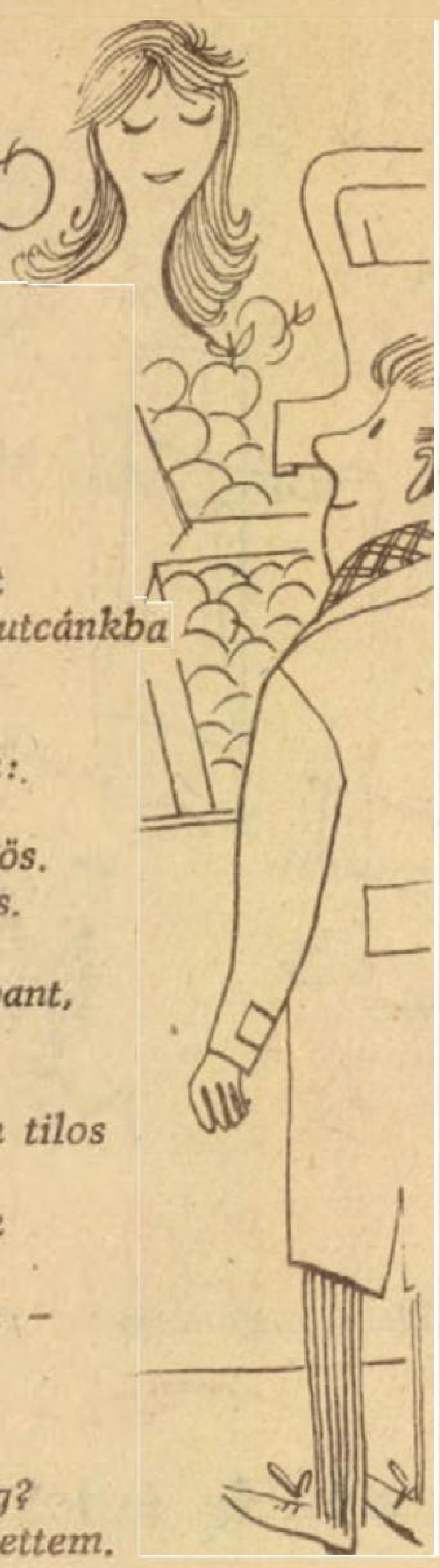

Csodás volt a nyitott kirakatban.
Fehér rózsa volt a karcsú lány.
Ha ámultam: elnézett fölöttem
S arca maradt tovább halovány.

Virág volt ő ott a kirakatban
A pufók, nagy gyümölcsök között
S nyár suhant s ősz s majd a mi utcánkba
Csikorgó, vad hideg költözött.

Eddig annyi reggel megcsodáltam:
Milyen kecses, pompás látomás
S arca maradt mégiscsak közömbös.
Nem látszott rajt', semmi változás.

Végre, mára, szivem nagyot dobbant,
Mert a csöpp arc elpirult. Piros
Szín köszöntött, ahogy reánéztem
S gondoltam, hogy most már nem tilos

Közelednem. Beszélgetni kezdtünk
S elátkozta ő a hideget:
Már egész pirosra fagy az arcom –
Búgta s szívem búban remegett.

Ó, hát nem a tüzes pillantásom
Gyújtott pírt rajt', hanem a hideg?
Nem reám várt. Más kell itt helyettem.
Csak pár méter kirakatüveg.

Darázs Endre

Műkorcsolya

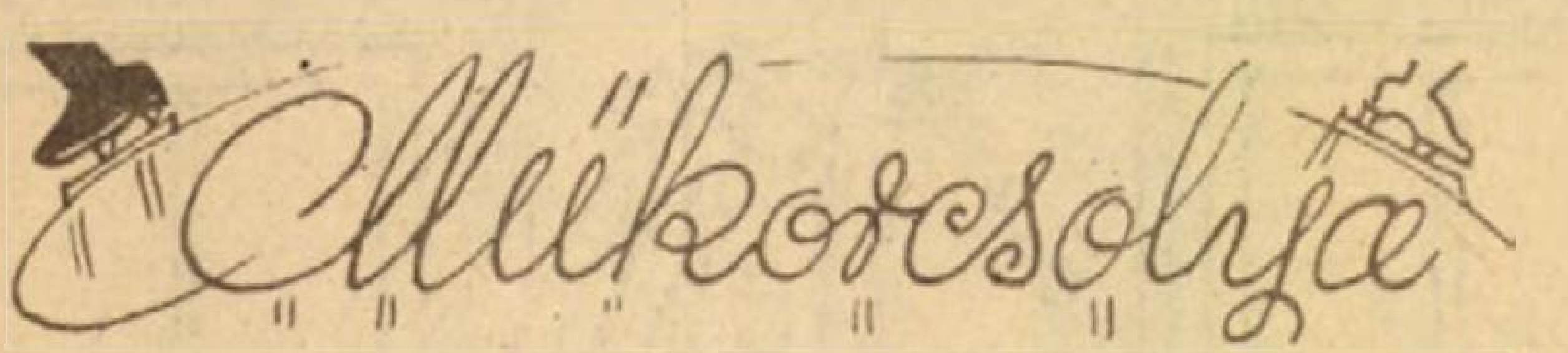

Mint minden igaz magyar, én is kedvelem a sportot. Valaha nagyon szerettem volna kimagasló eredményeket elérni, s hogy ez nem sikerült, az csak rajtam és a körülményeken múlott...

A fentiek előrebocsátása után érthető, hogy megdobbant a szívem, mikor az újság hírül adta, hogy az idei férfi műkorcsolyázó bajnokságnak összesen két részvevője van.

Íme a NAGY LEHETŐSÉG, amely csupán egyszer adódik az ember életében! A Sors kárpótolni akar balszerencsés gyermekkoromért. S a vénülő intellektuelek mohóságával színezgettem magamban az ábrándot.

Csak benevezek, s a harmadik hely máris a zsebemben van. Ha egy tízmilliós sportnemzet versenyén valakit mindössze ketten előznek meg, ország-világ előtt az tiszteletreméltó teljesítmény.

Kétségtelen, a dolognak lesznek árnyoldalai: teszem azt, midőn a reflektorfényben úszó jégtükrön a nézősereg szeme láttára szánkázom fel s alá nadrágféken, mert hogy műkorcsolyázni nem tudok, azt talán felesleges bizonygatnom. No de a dicsőséget sehol sem adják ingyen...

S különben is, a részletkérdéseket hamar elfelejti a történelem, viszont a medália még száz év múlva is lakásom dísze lesz.

A fiam látni fogja, hogy az apja volt valaki!

S ekkor pompás ötletem támadt. Régebben a férfi műkorcsolyázó bajnokságokon lényegesen több versenyző indult, mint manapság. Tehát a nevezések száma nyilvánvalóan csökkenő tendenciát mutat. Ha még egy évet türelmesen kiböjtölök, jövőre már csak egyetlen ellenféllel kell megküzdenem, és akkor ugyanezért a pénzért valódi ezüst érem üti a markom, s nem pedig szimpla bronz...

Várok.

Dalmáth Ferenc

FOGADÁSON

A sonka úgy hajnali három óra felé került elő. A nejlonzacskó vagy öt perccel később. A tál lassan vándorolt hátrafelé a fogadáson résztvevők kezein. Ősfajansz butasággal nem is sejtette a csapdát. Pedig Tömjéni hóna alatt a zacskó már úgy lebegett, mint a repülőterek légzsákja a vihar első lökéseire.

Súlyos percek voltak ezek. A kövér Kuvik már másodszor nyúlt a halomhoz, Bárányosiné – ha fanyalogva is, de – villájára tűzte a legszebb szeletet, aggasztóan zsugorodott a rakás. Sunyi (Tömjénit ugyanis Sándornak, azaz Sanyinak keresztelték, de e nélkül a kis sajtóhiba nélkül senki se tudta kiejteni a nevét) türelmetlenül topogott. Evőeszközét megigazította az ujjai közt. Nyilván a szigonyfogást gyakorolta. Tekintete azonban látszólag a semmibe révedt, néha még dúdolgatott is.

A tál végre megérkezett eléje. Sajnos túl hangosan tette ezt az oktondi cserép. Mindenki arra kapta a fejét. A közöny, a jó közöny segíthet csak ezen. S tudta ezt Sunyi is. Unt arccal kezdett turkálni a halomban. Arra se nézett. A csel sikerült. Valaki meg is jegyezte az asztalnál: „Azért ilyen sovány. Vasat kellene szedni. Semmi étvágya sincs a szegénynek."

A „magas vendég" közben valami adomába fogott. A tolmács kuncogva fordította a nagy ember szavait. Mindenki arra figyelt. Senki sem akart sem előre, sem késetten reagálni a viccre.

Most!... A hosszú kar kinyúlt. A villa hegye éppen hogy érintette a húst. A nagy, zsíros szelet nekilendült. Átszállt a terítő fehér síkja felett, majd engedve a gravitációnak, zuhanni kezdett lefelé. De nem érhette el a földet. Útjába állt valami. Valami áttetsző, síkos anyag. Fogoly volt. Egy darabig még vergődött a zacskó fenekén, míg megnyugodott. Aztán egyre gyorsuló iramban követte a többi. Kettő... Három... Négy. A nejlontasak egy kissé már lihegett. A zsákmány lehúzta az alját, tátogó szája szélét szinte csiklandozta a torma.

Tömjéni talán abba is hagyja ezzel a gyűjtögetést, ha épp ekkor a tál fenekéről nem bukik fel a legszebb, a legteltebb, a legkacérabb szőke szelet. Pedig az adoma akkor már a vége felé járt.

Annál gyorsabban kellett cselekedni. Felmérte a távolságot. Kicsit meglazította a villát, hogy önsúlyával zuhanjon előre... s lecsapott. Az öt éles tű talán a kelleténél mélyebbre hatolt. S ez volt a hiba. A visszarántó mozdulat még sikerült, de a szigony nem eresztette el időben áldozatát. A sebzett vad megremegett s kihasználva a megfelelő pillanatot, üldözőjére vetette magát. Először a keményített ingmellre csapódott, aztán egy pillanatra megpihent a csontos térd dudorán, hogy végül éles csattanással terüljön el a cipője hegyén.

Az előkelő vendég poénja visszhangtalanul pattant a teremben. Ekkor ugyanis már mindenki a küzdelemre figyelt. Kuvik olyan hangosan csuklott fel, mintha egyetlen túltáplált képviselője lenne annak az ijesztő madárfajnak, amelytől egyik őse kaphatta nevét. Bárányosi viszont villámokat lövellt az asztal másik vége felől. Egy percre teljes lett a zavar...

Ha most valaki azt gondolja, hogy Tömjénit – méltányolva családja iránti őszinte és áldozatos gondosságát – ezután kinevezték főosztályvezetőnek, az nemcsak rosszindulatú, de téved is. Tömjéni ekkor már rég főosztályvezető volt.

*

Higgyék el, talán sohasem mondtam volna el önöknek ezt a történetet, de ma értesültem, hogy az öreg portást fegyelmi elé állítják, mert megitta az asztalon maradt konyakot. A vádat Tömjéni képviseli.

Szabó D. Pál

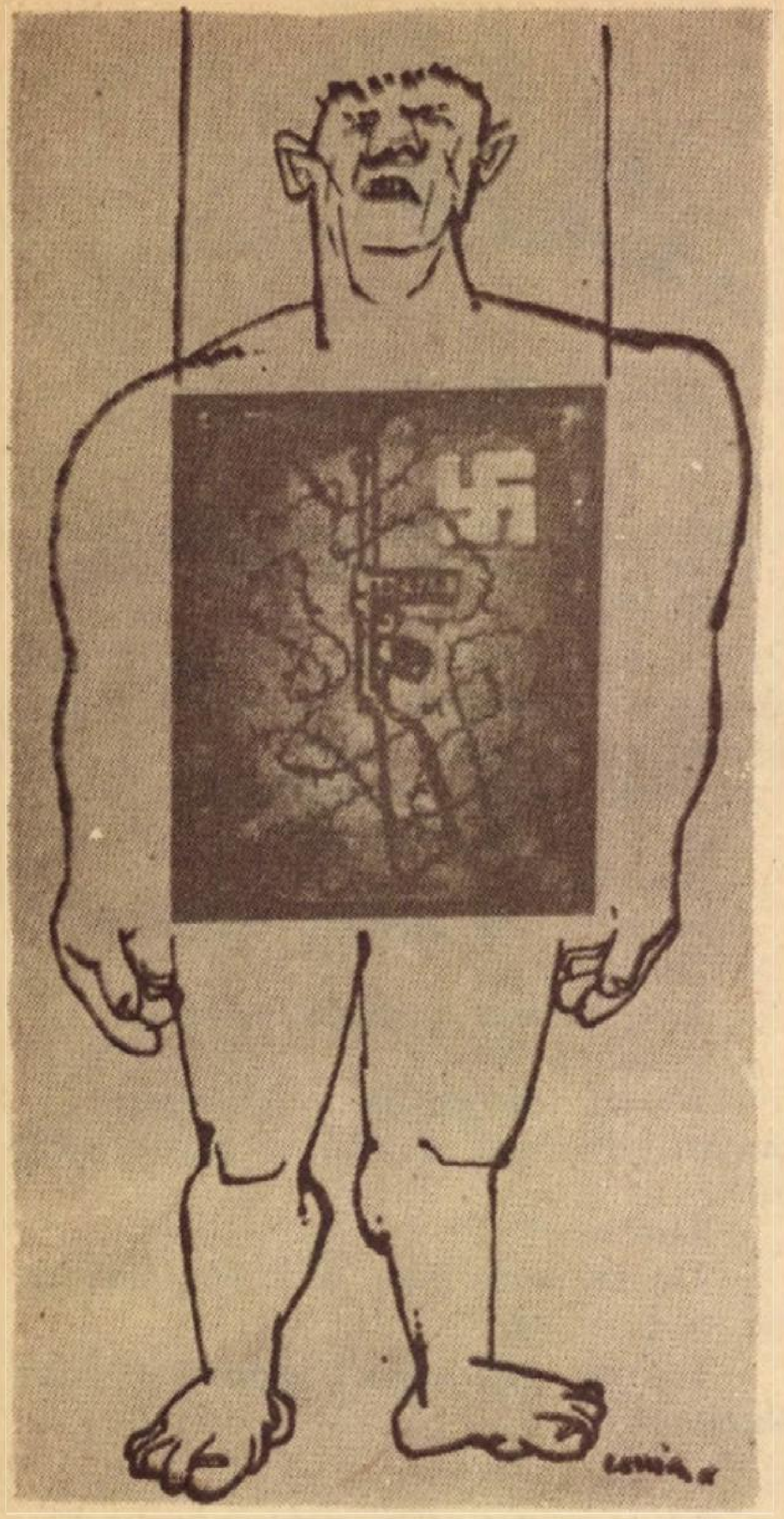

A nyugatnémet hadseregben szolgálatra alkalmas!

Jan Lenica rajza

Köszöntjük a Szpilki-t!

Csúcstalálkozóra — mégpedig valódi csúcstalálkozóra — jöttek össze a lengyelországi Zakopane hófödte csúcsain a szocialista tábor szatirikus lapjainak vezető szerkesztői január 16-án. A találkozót a mínusz húszfokos hidegre való tekintettel az Orbis jól fűtött szállodájában tartották meg a megjelentek, éspedig: Arnold Mosztowicz, a vendéglátó Szpilki, továbbá Alexandr Baltès (a bukaresti Urzica), Leopold Beck (a lodzi Karuzela), Anton Holly (a bratislavai Rohács), Peter Nelken (a berlini Eulenspiegel), Manuil Szemjenov (a moszkvai Krokodil), Angel Todorov (a szófiai Sztersel) s végül lapunk szerkesztőségének vezetője.

A találkozó napirendjének első pontja a megalapításának 25. évfordulóját ünneplő varsói Szpilki köszöntése volt, a továbbiakban hasznos eszmecsere folyt a humor és a szatíra időszerű kérdéseiről. Mind az eszmecsere, mind a hétnapos baráti találkozó valamennyi közös programja a résztvevők teljes megelégedését eredményezte, s ezért búcsúzóul abban egyeztek meg, hogy a Szpilkit 50. születésnapján is felköszöntik majd.

Addig is azonban január 23-án valamennyien hazautaztak.

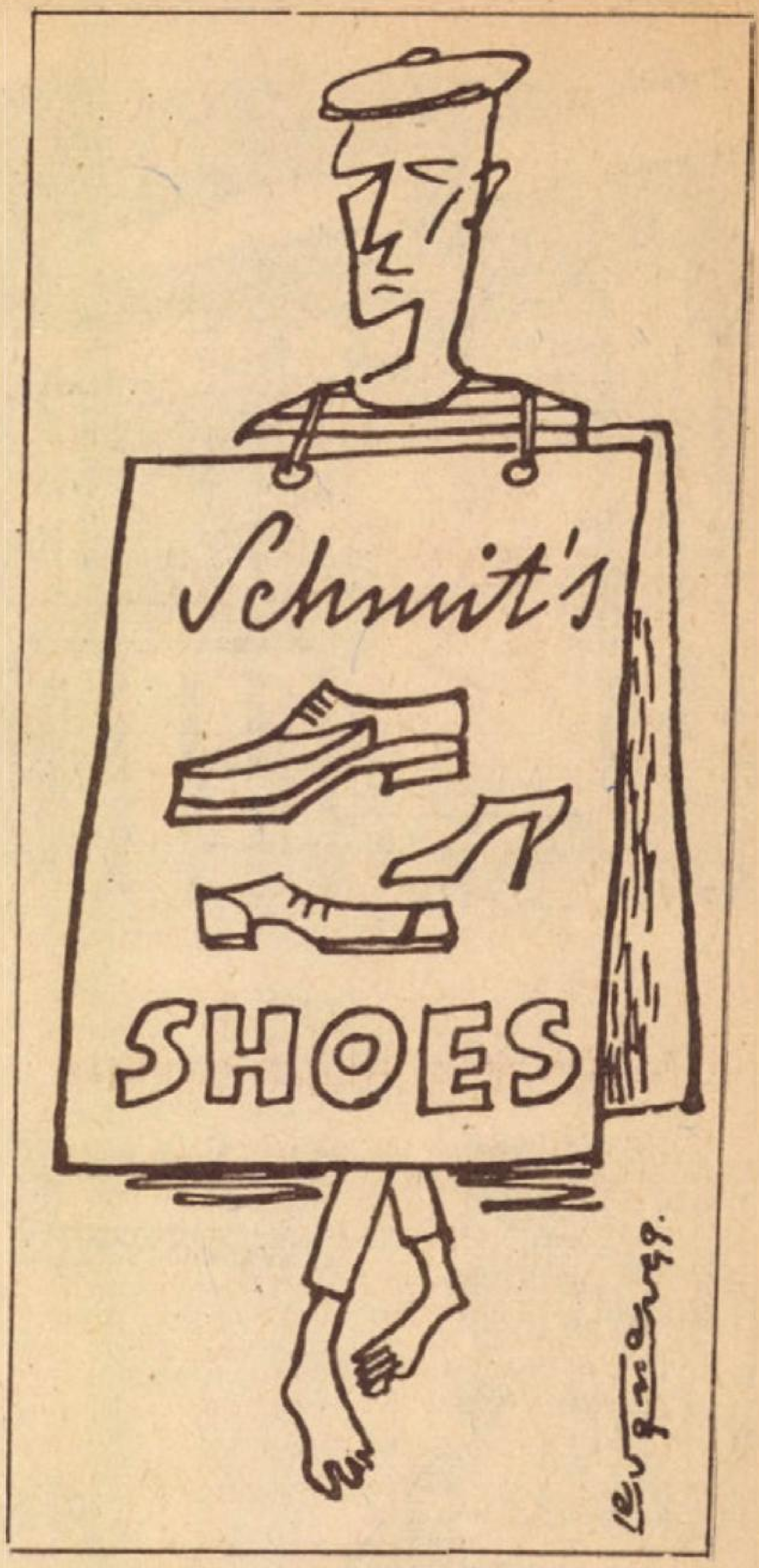

Amerikai reklám

Lengren rajza

Victoria!

Baraniecki rajza (1945)

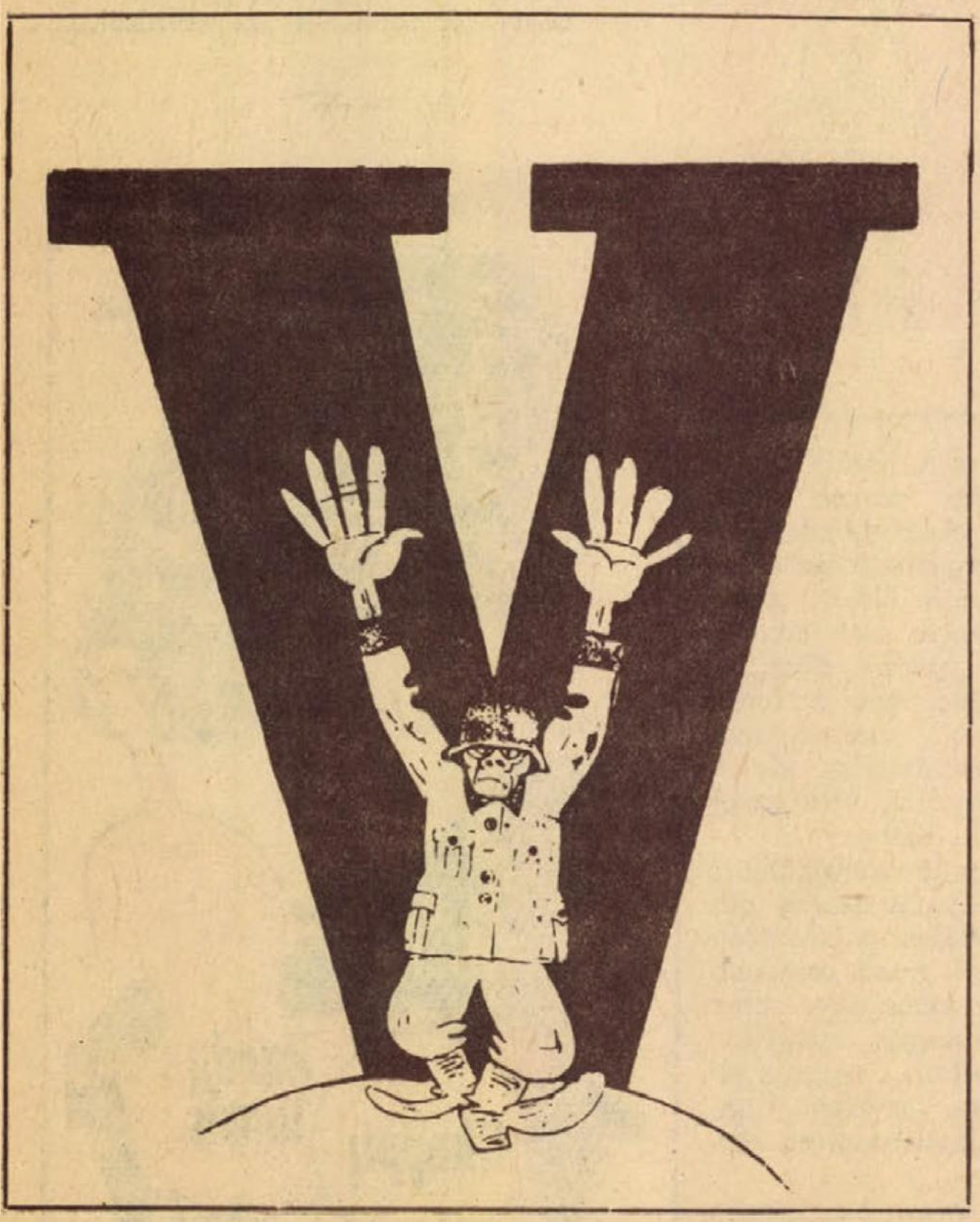

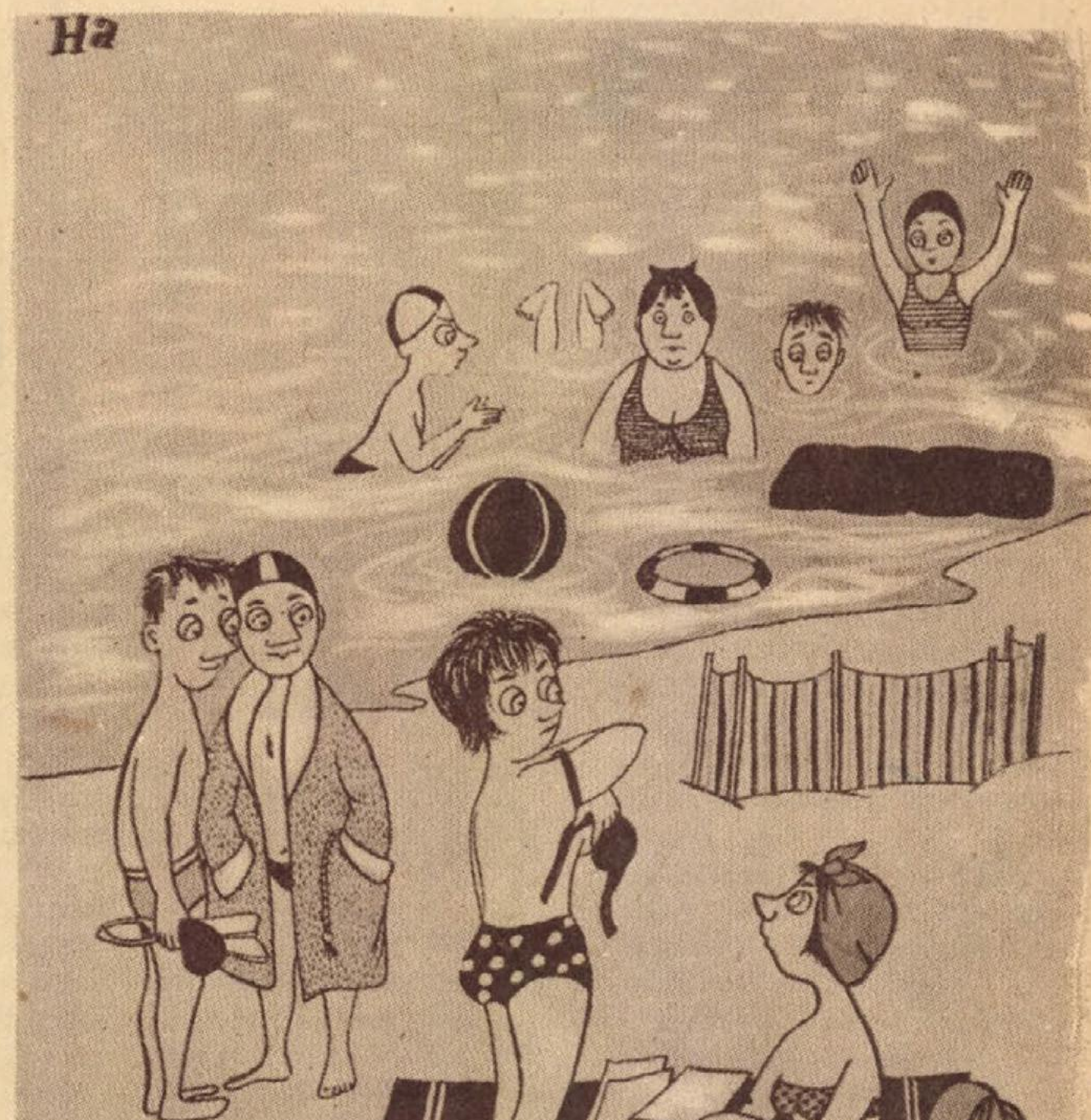

– Rémes! Mindenki idenéz, ha fürdőruhát váltok!
– Vegyél magadra köpenyt!
– Akkor meg nem látnak semmit sem!

Ha-Ga rajza

Hűség

Balázs-Piri Balázs rajza

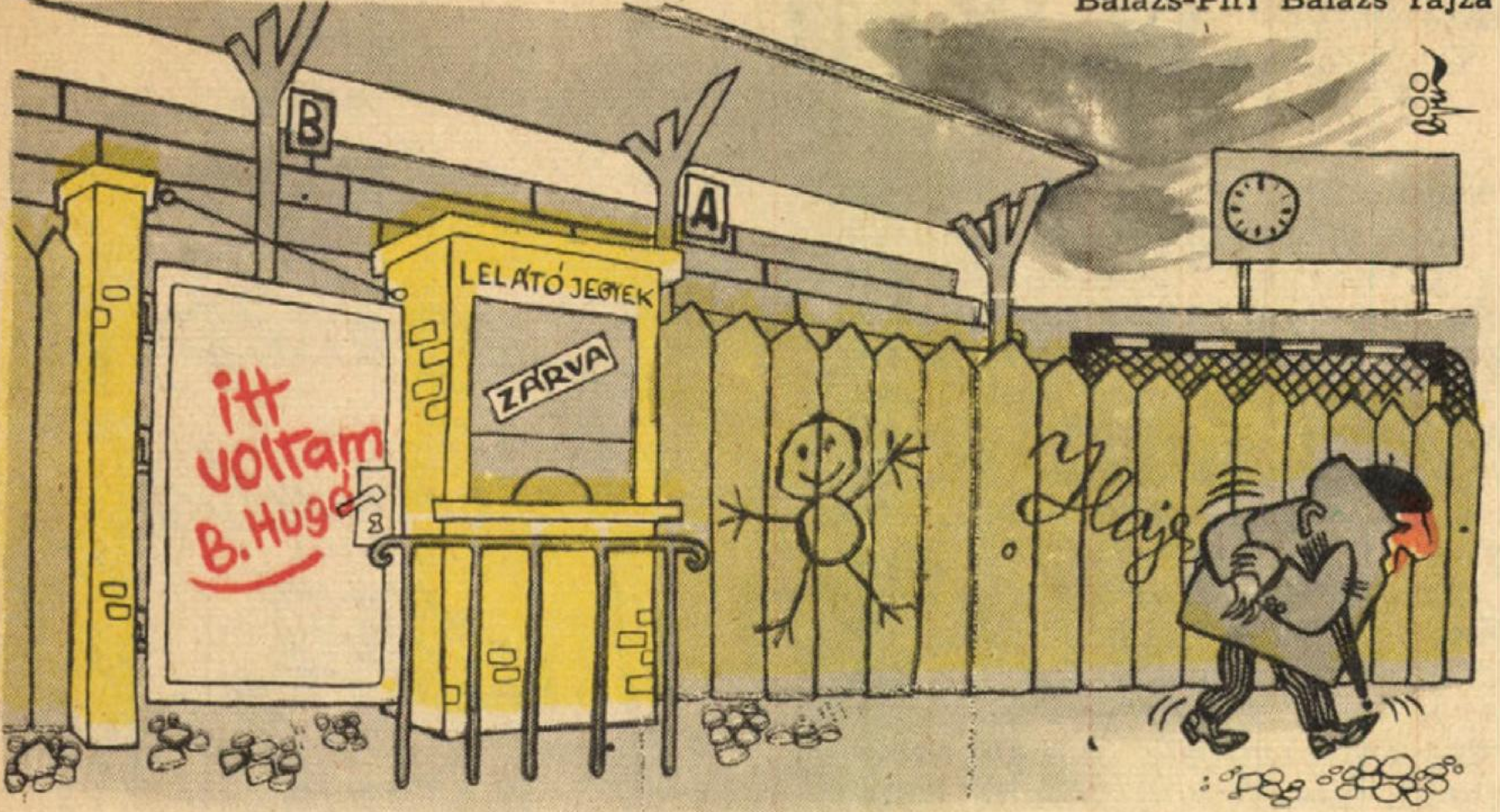

Megjött a bizonyítvány

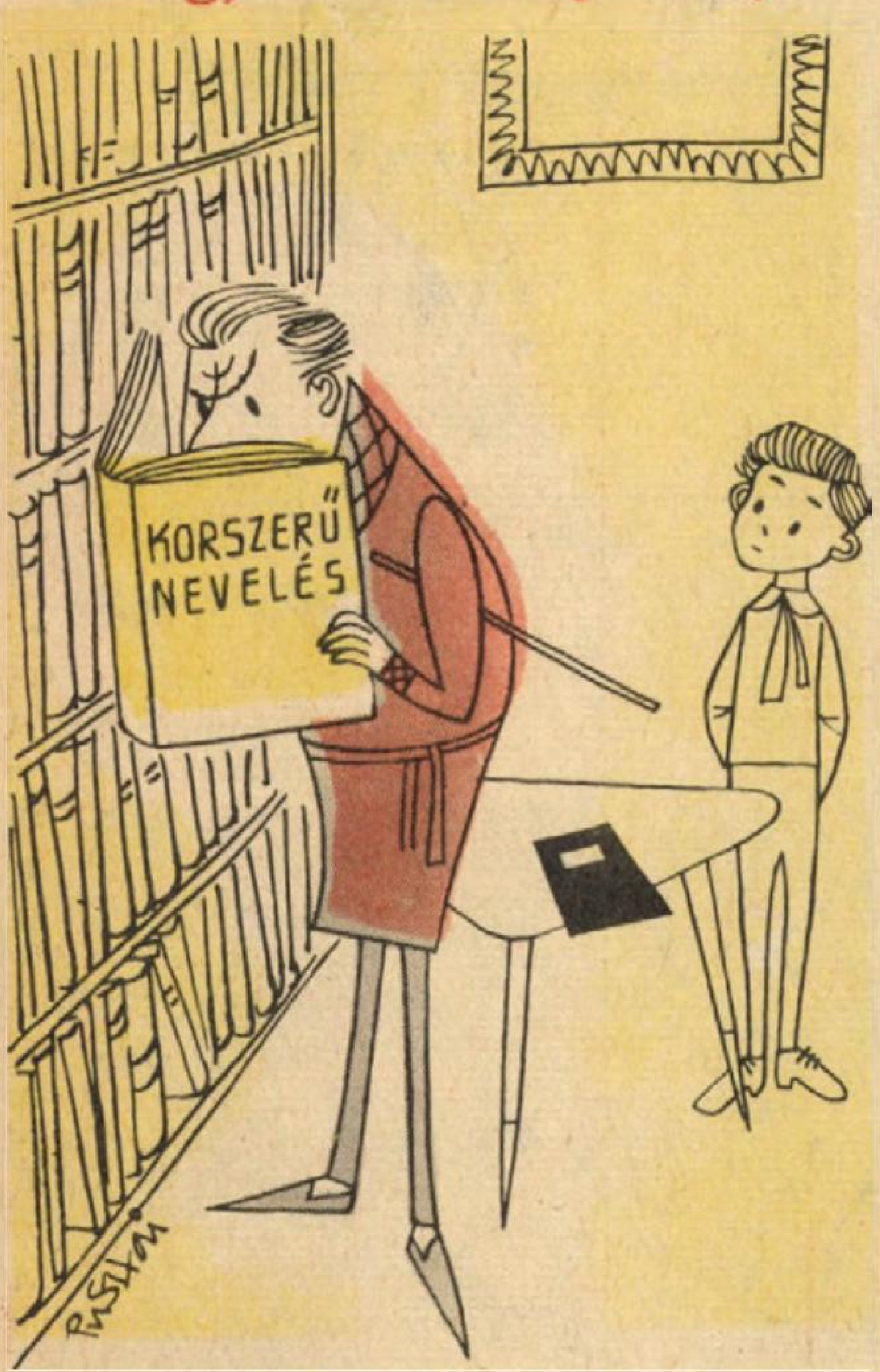

Atavizmus

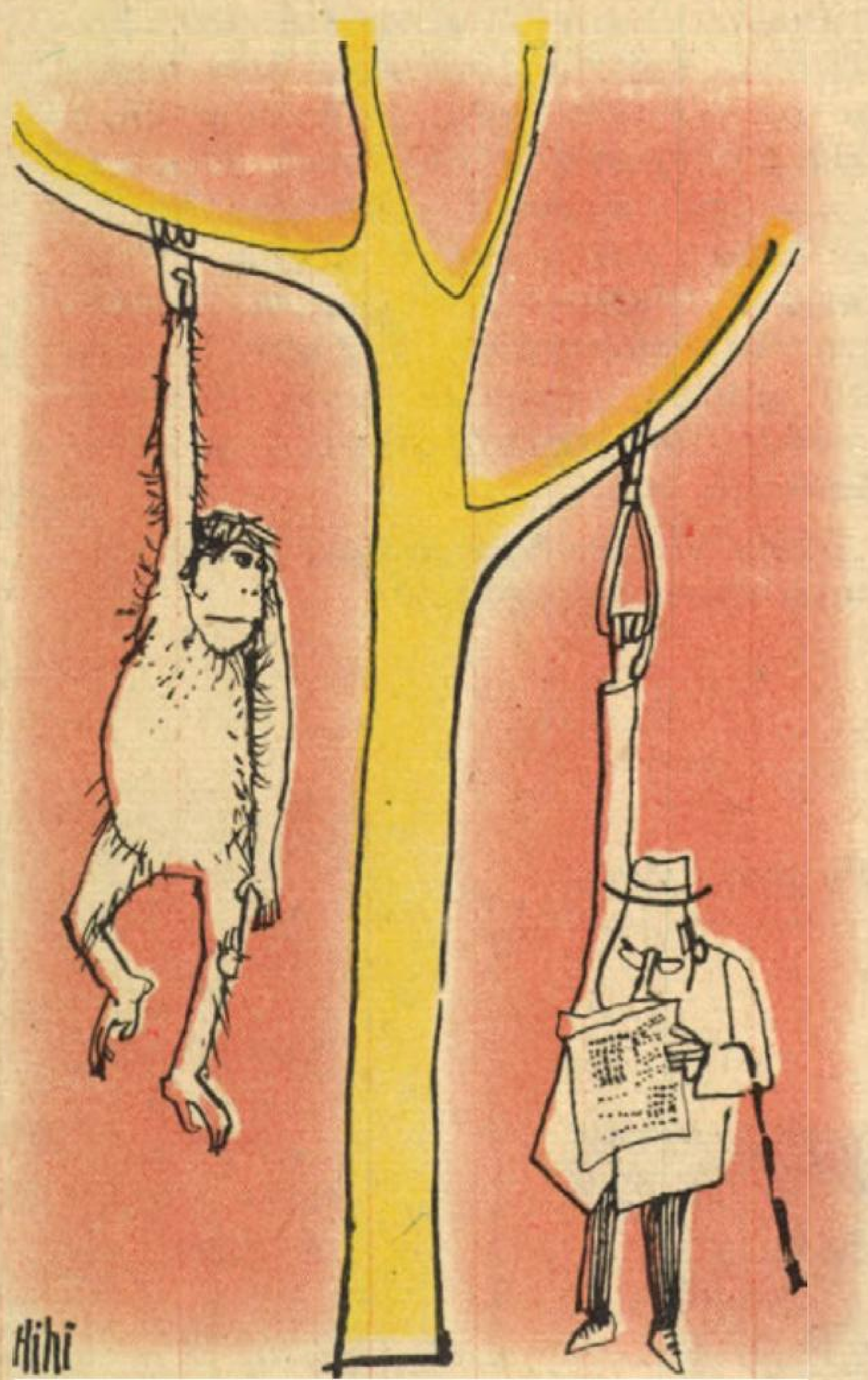

Ludas Matyi megmagyarázza

Miért tűrik el Bonnban, hogy náci tömeggyilkosok magas állást töltsenek be?

Két ismerős találkozik. Az egyik vicceket akar elmesélni, de a másik mindegyikre azt mondja: ismeri.

Az illető tovább próbálkozik:

– A kisfiú az iskolában . . .

– Ismerem!

– Arisztid azt mondja Taszilónak . . .

– Ismerem!

– Egy katona a gyakorlaton . . .

– Ismerem.

– Magát megcsalja a felesége! – hangzik dühösen a vád a másik neje ellen.

– Ismerem!

– De ez nem vicc! A kövér Kováccsal csalja meg!

– A kövér Kováccsal? Mondtam, hogy ismerem!

●

Miért dédelgeti Belgium és az USA a Csombe „kormányt”?

Egy vándorló ablakos a faluban minden gyereket szeretettel megsimogat.

— Ugyebár a saját otthonhagyott gyerekei jutnak ilyenkor eszébe? — kérdi tőle valaki.

— Dehogy.

— Akkor miért simogatja őket?

— Mert ők törik be az ablakokat.

E heti hirdetésünk

A Csuli bárban
XIII Szt. István-krt. 16
minden este:
dr. Garay Attila
Chappy
Hardy Tamás
trió
du. 5 órai tea. Tánc.

Csak MAGYARUL!

A század elejének népszerű munkásköltője, Farkas Antal, kedélyes társaságban nem vetette meg a boritalt. Sőt, pontosabban: egyenesen kedvelte a hegy levét.

Késő este volt már, mikor egy alkalommal valamelyik pajtása társaságában bevetődött a Wurglits-étterembe. Ott beszélgettek, pityizáltak, vitatkoztak kivilágos-kivirradtig, volt izgalmas téma bőven – akkoriban tárgyalta a képviselőház a császári és királyi közös hadsereg hazai ezredeinek engedélyezendő magyar vezényszó kérdését. Farkasék szaporán szidták a magyar vezényszó ellen ágáló fekete-sárga honatyákat, és sűrűn koccintottak a függetlenségi párt kurucaira, akik azt merték követelni ferencjóskától, hogy magyarul parancsoljon a magyar bakának . . .

Pitymallott már, amikor felkerekedtek, s bizony elég keservesen vitte a két jóbarátot a lába. Nem is gyalogoltak együtt sokáig a hűvös hajnalban, mert alig néhány lépés után Farkas Antal faképnél hagyta cimboráját, és kálomista mivoltával mit sem törődve, teljes elszántsággal bevonult a Wurglits-csal szemközt levő Rókus kápolnába. Nemcsak, hogy bevonult, de nyomban be is telepedett az egyik hátulsó padba, és ott percek alatt csendesen elszenderedett . . .

Egy ideig édesdeden aludta az igazak álmát, azonban egyszerre csak hangos beszédre riadt. Bosszankodva rázta meg a fejét, megpróbált visszacsúszni békességes álmába, de a hang újra meg újra megcsendült a fülében:

– Gloria in excelsis Deo...

Farkas Antal néhány pillanatig félálomban hallgatta a reggeli misét celebráló pap latin kántálását, aztán megrázta magát, kiemelkedett a padból, s még az éjszakai vita hevében tiltakozva, felháborodottan közbekiáltott:

– Magyarul, barátaim!... Csak magyarul!

Békés István
anekdota-gyűjteményéből

Egy volt gyarmaton

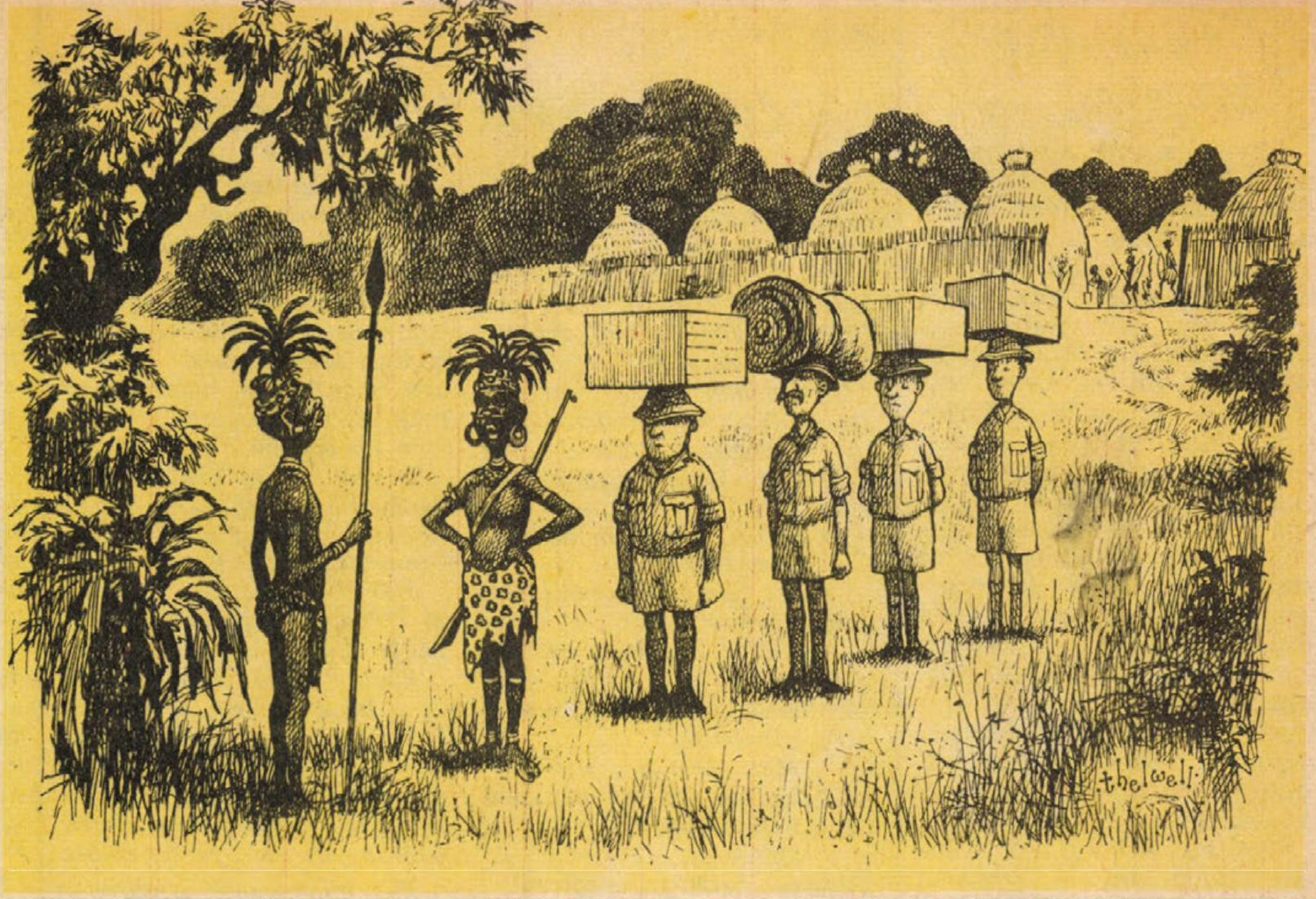

– Néhány fehéret megtartottunk, hogy segítsenek nekünk!

(A londoni Punchból)

F·U·R·C·S·A

álmom volt az éjjel. Lefekvés előtt ugyanis népszerű sanzonokat hallgattam a Kossuth Rádióban, s aztán nem is csoda, hogy álmomban Párizsban ébredtem fel. Kezet ráztam az Eiffel toronnyal, sorsa felől kérdezgettem a Notre Dame-ot, aztán a Place de la Concorde-on sétáltam egy csinos hölggyel. Később pedig megnéztem a Szajnát. Olyan kicsinek találtam, hogy menten megszajnáltam és azonnal táviratoztam a Dunának, hogy adjon kölcsön néhány liter vizet nyugaton élő rokonának, aki bizony nagyonis keskeny, vékonydongájú legény.

A Louvre-ban éppen viszszamosolyogtam a Mona Lisának, amikor egy csodálatosan szép hölgy szólított meg, hogy menjek el vele egy sanzonestre. Kérését azzal indokolta, hogy itt csodálattal veszik körül a budapestieket.

Persze elmentem vele, és meghallgattam a sanzonokat. Először egy vöröshajú nő lépett a függöny elé, igézetes bársony estélyi ruhában, és énekelni kezdett. A dal eleje valahogy így hangzott:

Ó Budapest, Dunapart
Ahol oly sokáig tart
Az őszinte bók.
Szép Budapest, Parlament
Hol, mikor a nap lement
Elcsattan a csók.

És így tovább! El voltam ragadtatva és a legszívesebben táblát akasztottam volna nyakamba, hogy lássák: én is budapesti vagyok. Hát még, amikor a következő dalban arról énekelt a kedves művésznő, hogy a Halászbástyán találkoztak, Hortobágyra elutaztak, s szemükbe nevetett szerelmesen a Bazilika.

Aztán egy másik nő lépett a nézők elé, s arról dalolt, milyen szép a pesti lány, lenn a Duna kék partján, szép, szép Budapest, bábijubbibá . . .!

Dagadó kebellel ültem a helyemen, és fékevesztett öröm öntötte el szívem. Arra gondoltam, hogy itt mennyivel inkább megbecsülik pesti illetőségemet, mint otthon.

Végig az összes táncdal a mi szép fővárosunkat dicsőítette. Budapest, Halászbástya, Városliget, Margitsziget, Nagykörút – ezek voltak a főbb motívumok. Még legkevésbé az utolsó szám vágott ebbe a tárgykörbe, mert valahogy így hangzott:

Azért Párizs is szép
Ha hemzseg benne a nép
Az Eiffel nékem a Víztorony
A szigeti útsoron.
Luxemburg-kert a liget,
S a Szajnapart — Margitsziget,
S ha szél fúj a párizsi fák alól
Németh Lehel ilyet,
Németh Lehel olyat
Nem dalol.

Örültem a magyarok sikereinek, de következetes emberhez illően, fel akartam kutatni az okát. Elmentem hát a Sanzonügyi Minisztérium illetékes főosztályára, ahol az illetékes és szemüveges főosztályvezető a következő magyarázatot adta:

– Nézze, maguk, magyarok, minden sanzonjukat rólunk írják. Csupa Párizs szerepel a dalaikban. Mi udvarias nemzet hírében állunk, s valahogy viszonozni kívántuk ezt a megtiszteltetést. Ezért dalainkban mi viszont dicsérjük az Önök fővárosát, amelynek romantikája nálunk ma már nagyon népszerű. Vagy talán csak maguknak van joguk mások fővárosát dicsérni? – Nem, szó sincs róla – feleltem zavartan, majd megköszöntem a szíves felvilágosítást, s mivel már reggel hét óra volt, gyorsan hazasiettem felébredni.

Köves József

A telefon szerepe

Balázs-Piri Balázs rajza

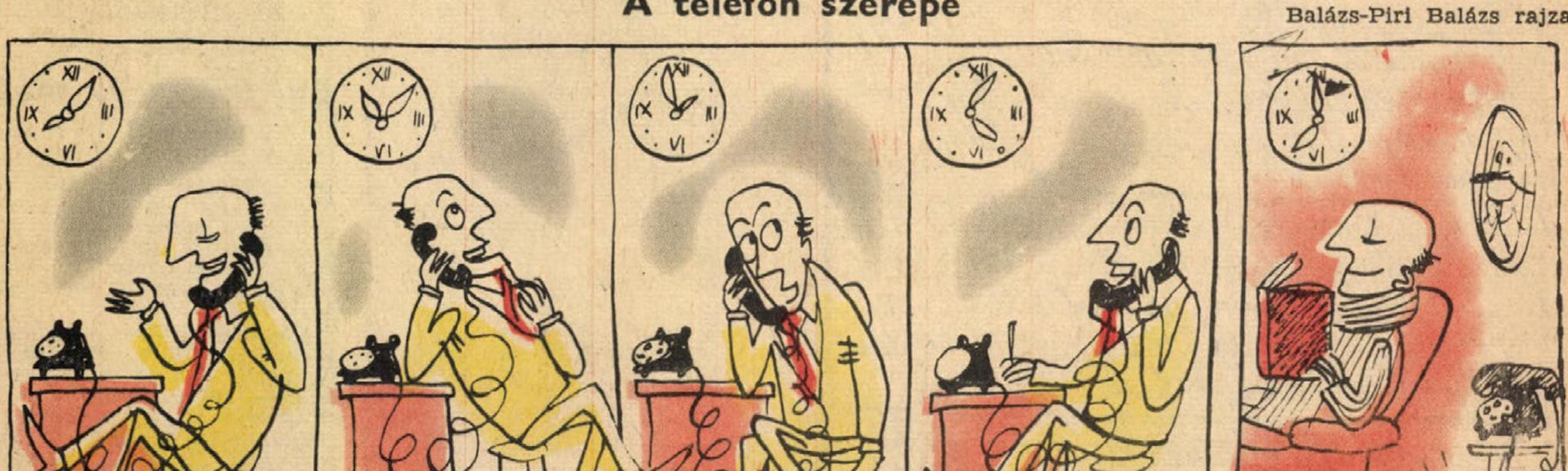

hivatalban . : :

és otthon . . .

Abszolút vicc

Örvendezzünk, és ujjongjunk, kartársaim! Nincs már szomorúság, búbánat, mindenkit felderít a legújabb viccdivat, a szellemes, az ötletes „abszolút vicc". Hogyan? Ön nem jósol nagy jövőt ennek a vicchullámnak? Azt állítja, hogy volt már víz-, Arisztid-, Móricka-, utazó-, Hitler- és bolondvicc is? És véleménye szerint azok is csak ideig-óráig éltek. Kételkedem borúlátásában. Én nagy jövőt jósolok ennek az új viccdivatnak, mert napról napra szaporodnak az abszolút viccek. Ha valaki hall egy abszolút viccet, máris egy másikon töri a fejét. Hiszen nemcsak fejlett viccmesélő, hanem viccalkotó ország is vagyunk.

Mostanában, ha két ismerős találkozik, a legtöbb esetben abszolút viccekkel traktálják egymást. Tőlem is megkérdezik mindennap: „Hallottad?"

És már mesélik is a legfrissebb „abszolút"-vicceket, amelyeket én most átengedek azoknak, akik nem hallották. Nem vagyok önző, legyen közkincs! Tehát:

Mi az abszolút türelem? *Ha egy vadmacskát addig csiklandoznak, amíg nyávogni kezd.*

Mi az abszolút soványság? *Ha valakinek kétszer kell beugrania a vízbe, hogy egyszer csobbanjon...*

Mi az abszolút erő? *Ha akkorát fújunk az ökör fülébe, hogy a szarva kiegyenesedik.*

Folytassam? Ugye ne.

(sti)

Nagy Endre:

ŐRMESTERI VERSTAN

Pásztor Árpád, az ismert poéta, katonáékhoz rukkolt be, ahol nagy volt a tisztelete a bakák között, mert csakhamar híre ment, hogy ő az az ember, aki nótát csinál akármiről – mesterségből.

Egy napon az őrmester maga elé idéztette rapportra.

– Önkéntes Pásztor! Azt hallottam, hogy maga költeni szokott.

– Igenis, őrmester úr!

– Verseket is.

– Sőt többnyire csakis verseket, őrmester úr!

– Akkor rendben van. Írjon nekem egy verset, amit elküldhessek a menyasszonyomnak. Megértette?

– Meg, őrmester úr!

– Ha muszáj fénykép hozzá, hát azt is adok.

– Fölösleges, őrmester úr. Fénykép nélkül is megírom.

– Hát jó, elmehet!

A poéta bezárkózott a szobába, és csakhamar összerótta a megrendelt verset, valahogy ilyenformán (nem merném rá megesküdni, hogy szóról szóra ilyen volt a verse):

Ha leszáll az alkony árnya,
Óh bűbájos hajadon,
Képed bús szívembe zárva
Csak te rólad álmodom! stb.

Másnap pontosan megjelent az őrmester úrnál, haptákba vágta magát, és átadta a verset. Az őrmester lassan átsilabizálta a költeményt, azután megvetően mondta:

– Hát aztán mi ez?

– Vers, őrmester úr.

– Ez is vers?... árnya... hajadon... zárva... álmodom... Hol van itt a rím?

– Hja, kérem, őrmester úr, ezek ölelkező rímek, itt tudniillik a páros és páratlan sorok...

– Lárifári! Nekem ne öleljezzenek a rímek, majd elvégzem azt én magam is. Anynyit már én is tudok, hogy csak az a rím, ami egymás után következik.

A poéta majd hanyatt esett, amikor ezt a teljesen újmódi verstant meghallotta, de az őrmester hajthatatlan maradt.

– Vigye vissza ezt a verset, és holnapra csinálja meg úgy, ahogy dukál!

Pásztor Árpád búsan ült újra a kissé különös munkához. Csak poéta tudja, hogy micsoda kínszenvedéses munka az: páros rímekben megírni azt, amit már ölelkező rímekben megírt egyszer az ember.

Hát amint nézi, forgatja a szerencsétlen verset, egyszerre földerül az arca.

– Nini, hiszen nem is olyan nehéz munka ez!

Hamar tollat ragadott, és a harmadik sort odaírta az első után, a negyediket a második után. Így ni:

Ha leszáll az alkony árnya,
Képed bús szívembe zárva
Óh bűbájos hajadon
Csak te rólad álmodom! stb.

Most már büszke önérzettel vitte el a verset, és az őrmester úr jókedvűen megpödörte a bajuszát.

– Árnya – zárva... hajadon – álmodom... E'mmár vers, azt a rézangyalát!

(1914)

Le a bürokráciával

Korai öröm

Házunk generál-tatarozása során, az egyik szobánkban, a szigetelési munkálatok elvégzése után, egy vadonatúj cserépkályhát is építettek, aminek mi nagyon örültünk. Örömünk azonban korainak bizonyult. A gyönyörű cserépkályhát, úgy látszik, szobadísznek szánták, mivelhogy ajtót nem tettek rája, mondván: „Azt most nem lehet beszerezni." Az időjárás azonban nem kooperált jól a kályhaépítőkkel, mert közben mínusz 10 fok alá süllyedt a hőmérséklet. A hideg sürgetett, s így kénytelen voltam az egyik szaküzletben magam megvásárolni a kályhaajtót, amit aztán nagy kegyesen fel is szereltek. Igen ám, de akkor meg kiderült, hogy rostély sincs benne, enélkül pedig fűteni nem lehet. Igaz ugyan, hogy az ajtót felszerelő kályhás szakember, maszek alapon, felajánlott megvételre egy rostélyt, de ha én ezt megveszem, a vállalat nem térítheti meg az árát, mert csak állami szektor számláját fogadják el... Megvallom őszintén, hogy ez a hirtelen keletkezett rostélyhiány gyanús volt egy kissé, mert a kályha építése közben

saját szememmel láttam, hogy ott rostély is van.

Most tehát az a helyzet, hogy hiába szereztem meg társadalmi munkában az ajtót, rostély híján tovább fagyoskodom.

Vagy talán úgy gondolják a tatarozók: ha fázom, fussak a rostély után, majd csak kimelegszem?

Urbán Lászlóné
XII., Schwartzer F. u. 4.

Egy fröccs és más semmi...

Esztendővel vagy kettővel ezelőtt a Ludas hasábjain szerényen szóvá tettem, hogy a Váci út és Csanádi utca sarkán elterülő italbolt nem az a kimondott idegenforgalmi látványosság.

Lánglelkű felhívásomra maga az Illetékes Szerv válaszolt, és megígérte, hogy a múltnak ezt az átkos szégyenfoltját rövidesen eltörlik a föld színéről.

Minap arra poroszkálok, hát szemembe röhög a talponálló:

– Azt hitted, pupák, hogy velem csak úgy kibabrálhatsz? Nézz ide, élek, és virulok, sőt korszerűtlenebb vagyok, mint valaha! Beee!

Bánatomban bementem és ittam egy kisfröccsöt...

(d. f.)

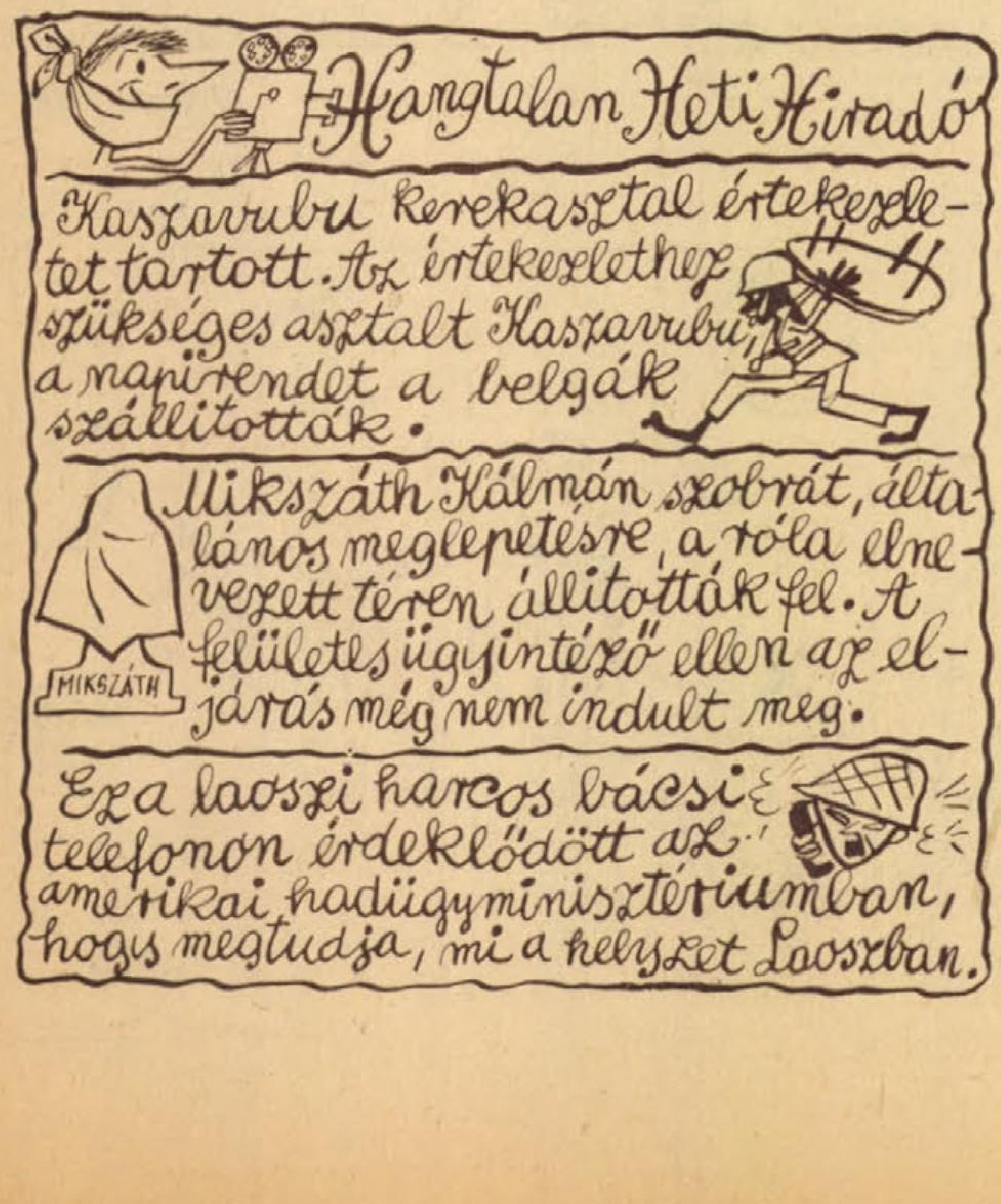

Hangtalan Heti Híradó

Kaszavubu kerekasztal értekezletet tartott. Az értekezlethez szükséges asztalt Kaszavubu, a napirendet a belgák szállították.

Mikszáth Kálmán szobrát, általános meglepetésre, a róla elnevezett téren állították fel. A felületes ügyintéző ellen az eljárás még nem indult meg.

Ez a laoszi harcos bácsi telefonon érdeklődött az amerikai hadügyminisztériumban, hogy megtudja, mi a helyzet Laoszban.

A csúcson

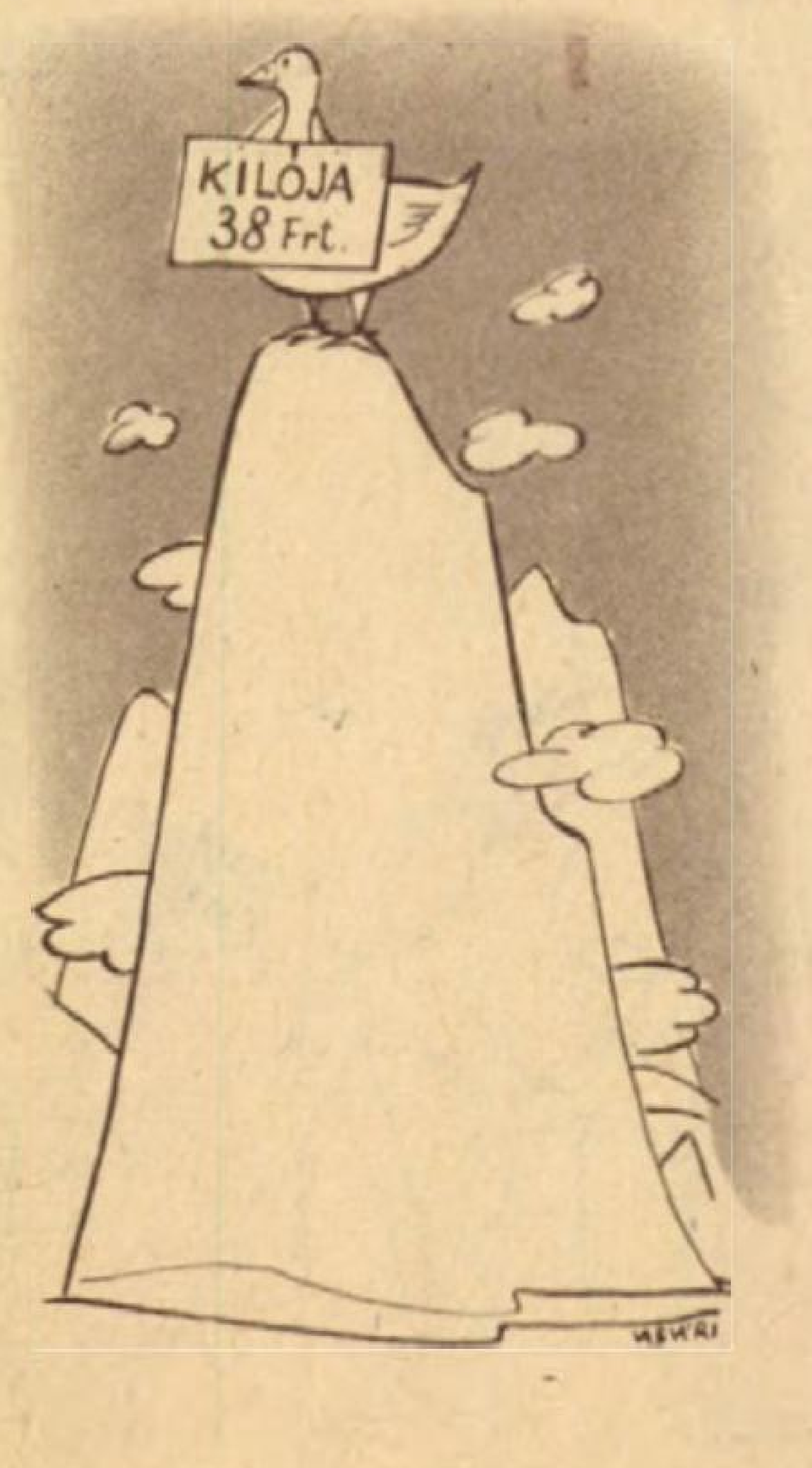

Italbolt előtt

Erdei Sándor rajza

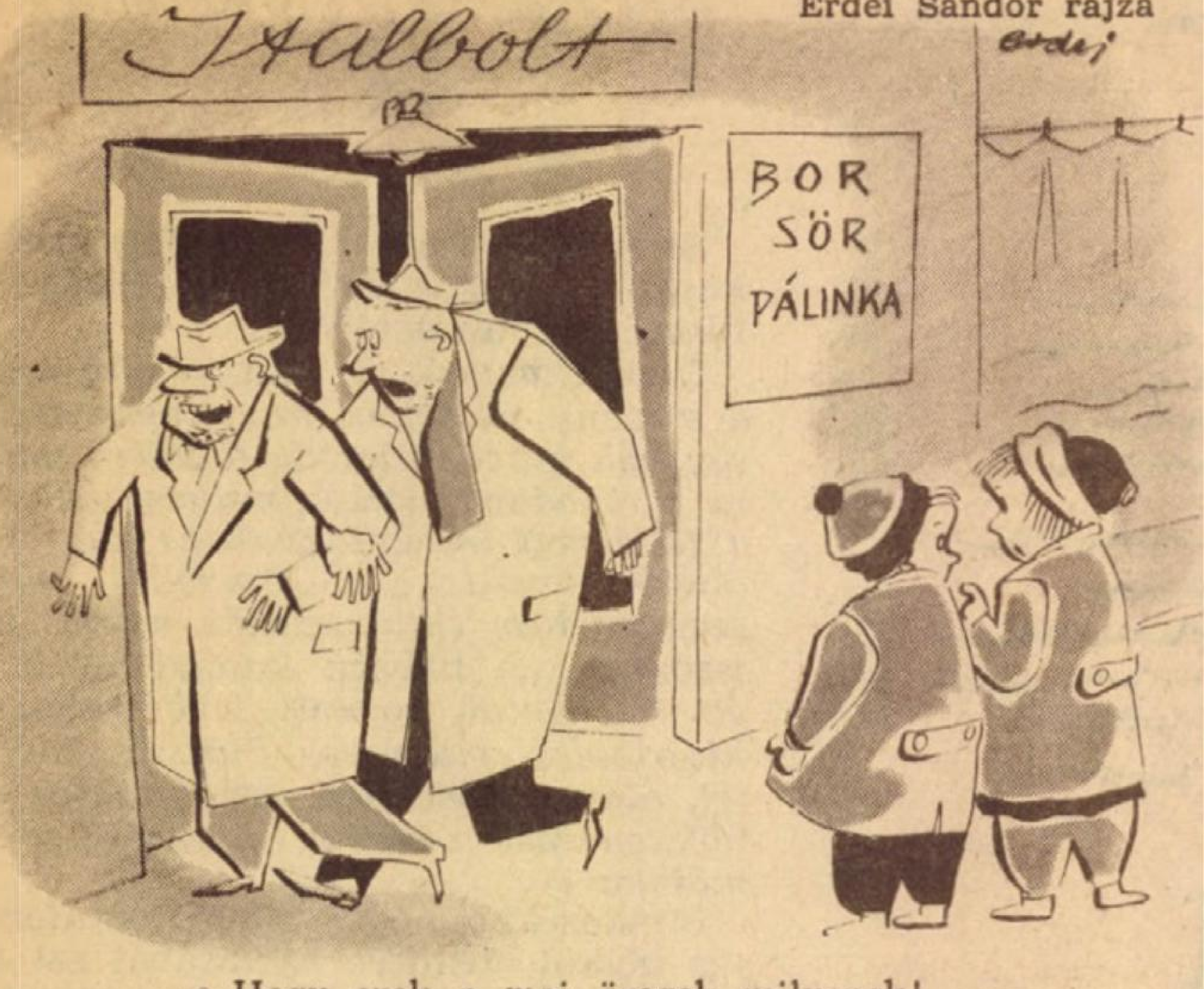

– Hogy ezek a mai öregek milyenek!...

Táblás ház — rossz darab esetén...

Török János rajza

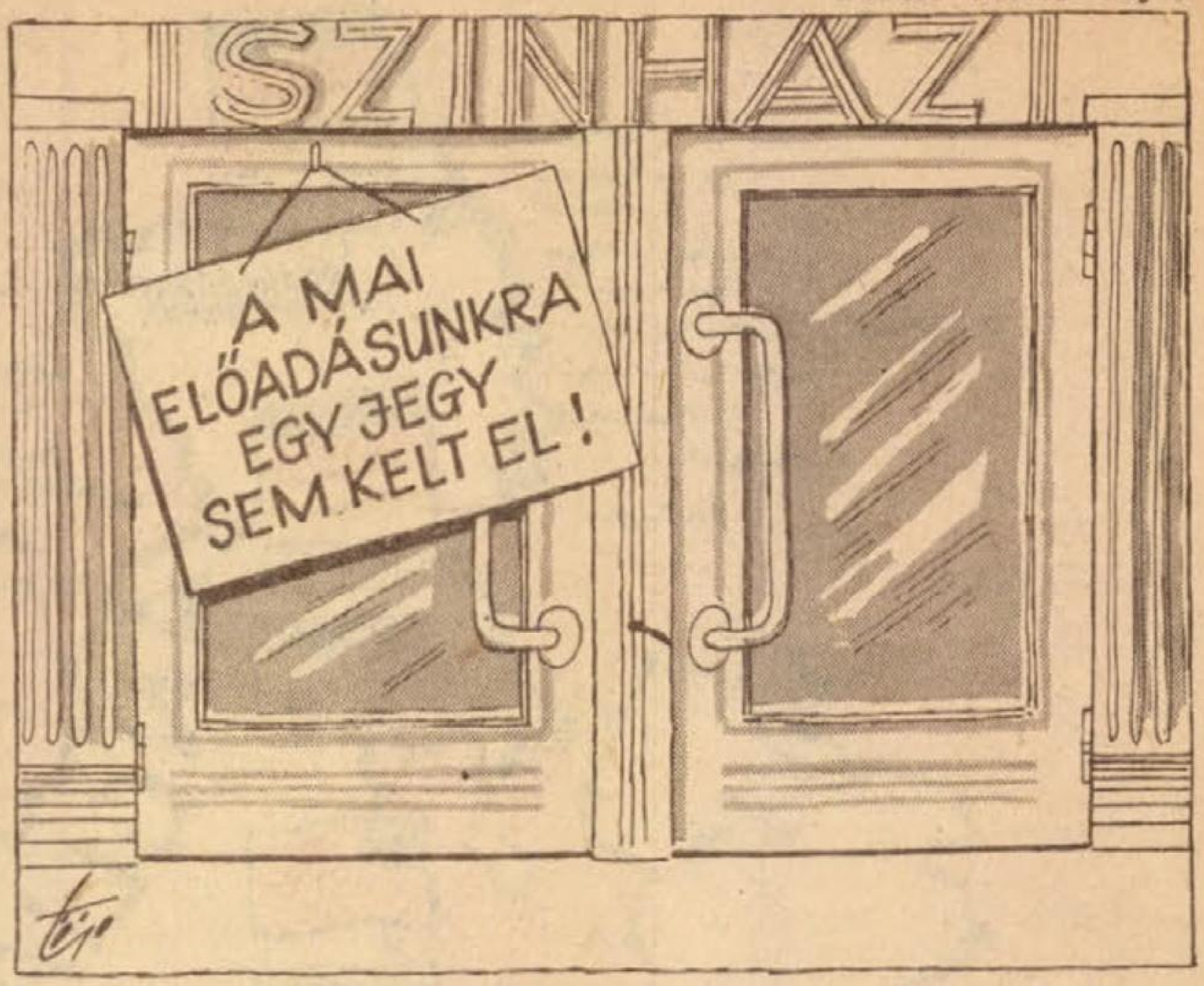
SZINHÁZ
A MAI ELŐADÁSUNKRA EGY JEGY SEM KELT EL!

Danas Jotka:

AKUSZTOGENERÁTOR

Könnyedén véve az összes akadályokat, egy ismeretlen ember rontott be a főnök irodájába.

– Nem fogadhatom – mondta mereven az iroda nagymogulja. – Nem érek rá.

– Én sem – kapott a szavába az ismeretlen. – Ezért ne is töltsük az időt ostobaságokkal. Maga segíteni fog nekem az eszmém megvalósításában. Autodidakta feltaláló vagyok. Különös hajlamot érzek az akusztika iránt...

– Ez itt nem kísérleti intézet, sem a feltalálók irodája! – vetette ellen a nagy főnök.

– Nem tesz semmit. Legfontosabb, hogy maga ne legyen bürokrata! Itt lakozik az eszme – kopogtatta meg a feltaláló a homlokát –, és minden számtani művelet a zsebemben van.

Ezzel iratcsomót vett ki a zsebéből, és a meghökkent hivatalnok orra előtt hadonászott vele.

– Új energiaforrást és újtípusú motort fedeztem fel. Kiismeri magát a technikában?

– Bizonyos mértékben.

– Hát ez nagyszerű! Értelmesen és népiesen megmagyarázom. Arról van szó, hogy egész hangóceán vesz körül bennünket, melynek az energiáját senki sem használja ki. Olyan módszert fedeztem fel, melynek segítségével a hangenergiát mechanikaivá lehet átalakitani. Különleges típusú félvezetők a hanghullámokat elektromos impulzusokká alakítják át, és ezek az impulzusok hozzák működésbe a motort. Teszem fel, ön lesz a hangenergia forrása, továbbá én, és az egész intézmény itt. Az emberi hang energiája, amely eddig szófecsérlésben merült ki, mostantól fogva az emberiséget fogja szolgálni azáltal, hogy mozgásba hozza a gépeket. Akusztogenerátornak neveztem el a felfedezésemet.

A főnök szemét sem hunyorítva bámult a feltalálóra. Képzeletében kirajzolódtak a jövendőbeli generátor körvonalai.

– Álljon meg a menet! Már kezdem kapiskálni... Egyszóval az ember bömböl, az pedig mint a motolla... Kíváncsi vagyok, mi sül ki belőle?

– Semmiség, egyelőre cirka tízezer rubel... Hát ez is valami ahhoz képest, hogy milyen változást fog előidézni az életünkben?! Képzelje maga elé a jövő ilyetén képét: hatalmas terem, középen az akusztogenerátor. A szónokok egymást váltják a szószéken és folyton folyvást arról lefetyelnek, hogy azt mondja: „kétségtelen, vannak még hibák a munkánkban, mindazonáltal van egy sor objektív nehézség...” és így tovább. Közben a szónoki szavak hangenergiája mozgásba lendíti a gyár szerelő részlegének a hajtószíját. Soha nem látott perspektívák nyílnak meg előttünk. Mondjuk, hogy ön mint a vállalat vezetője, nem teljesítette a tervet, megtörte a termelési grafikon ívét. Minél erősebben veri majd az öklével a mellét, minél hangosabban fog fogadkozni és kiabálni, annál gyorsabban fognak dolgozni a gépek az ön gyárában, s ezáltal kipótolják a hiányokat a tervteljesítésben. Akkor senkinek sem lesz pofája azt mondani, hogy a maga önkritikája pusztában elhangzott szó, semmi eredménye, és egy huncut vasat sem ér... Avagy tekintsük az ön szűnni nem akaró felhívásait, fenyegetéseit, emlékeztetőit, utasításait, megrovásait... Nézzük a soha véget nem érő üléseket, tanácskozásokat, gyűléseket... A jövőben mindezek értelmes célt fognak szolgálni, és bámulatos hasznot hajtanak!

– És a telefonbeszélgetések szintén! – rebegte a főnök elábrándozva.

– Persze, a telefonbeszélgetések is – hagyta jóvá a feltaláló. – Mindazokat, akik szeretnek az irodájukban ülve telefonon igazgatni, arra fogjuk kényszeriteni, hogy hasznos munkát végezzenek – hozzák működésbe a gépeket. Vegyünk egy példát. Csupán az ön vállalata a maga fecsegésével el tudna látni energiával egy háromszáz lóerős gépet...

– Fantasztikus! – suttogta a főnök elgondolkozva. – Mindez azonban hosszú nóta. Ki tudja, hogy végeredményben mi lesz a maga eszméjéből! Mondja, nem tudna segíteni rajtunk azáltal, hogy átalakítaná a hangenergiánkat mechanikaivá, de közvetlenül, az akusztogenerátor közbeiktatása nélkül? Tegyük fel, én hangosan elkiáltanám magam: „A tervet teljesíteni fogjuk!” – és a gépek gyorsabban forognának?

– Ez így nem megy – mondta a feltaláló komoran – ez csak fordított sorrendben lehetséges.

– Éspedig?

– Éspedig úgy, hogy a gépek gyorsabban forogjanak, s akkor ön elkiálthatja magát: „A tervet teljesíteni fogjuk!”

Oroszból fordította

Pogonyi Antal

A lakásromboló legújabb ötlete

Erdei Sándor rajza

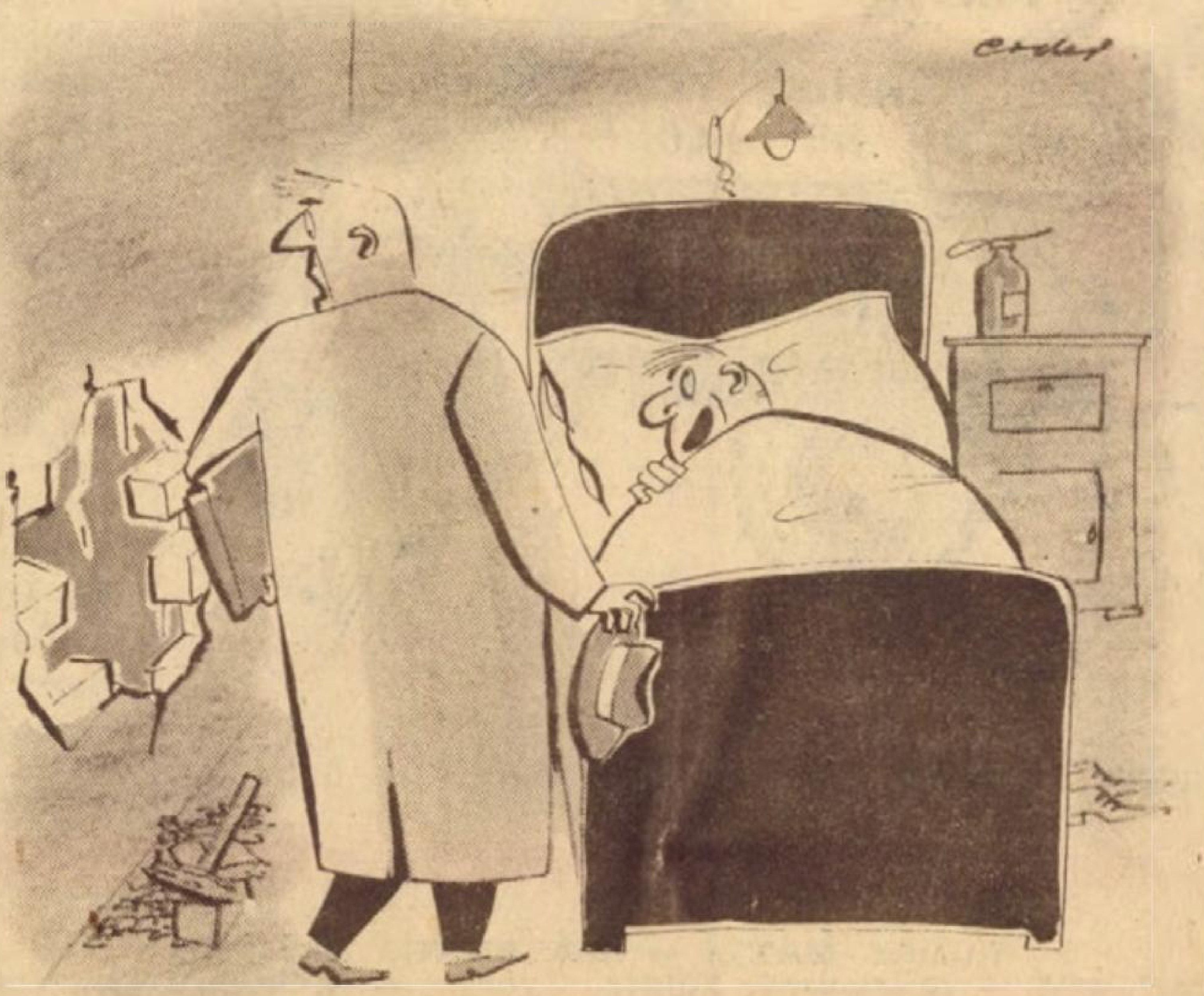

– Azt tanácsolták, hogy tegyek meleg téglát az ágyamba!

Splendid isolation 1961...

Várnai György rajza

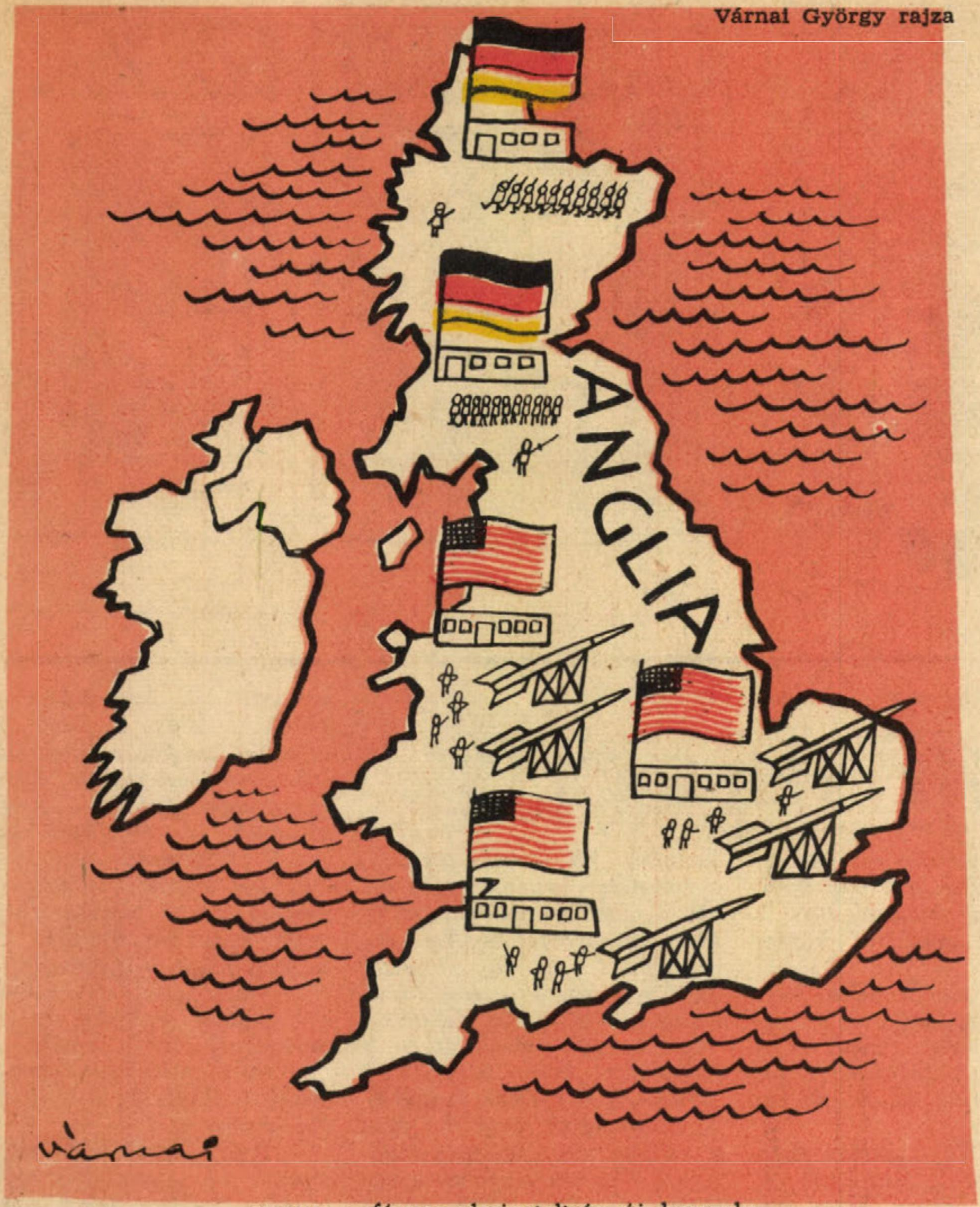

avagy: a fényes elszigeteltség új korszaka

Felrakodás után

Szegő Gizi rajza

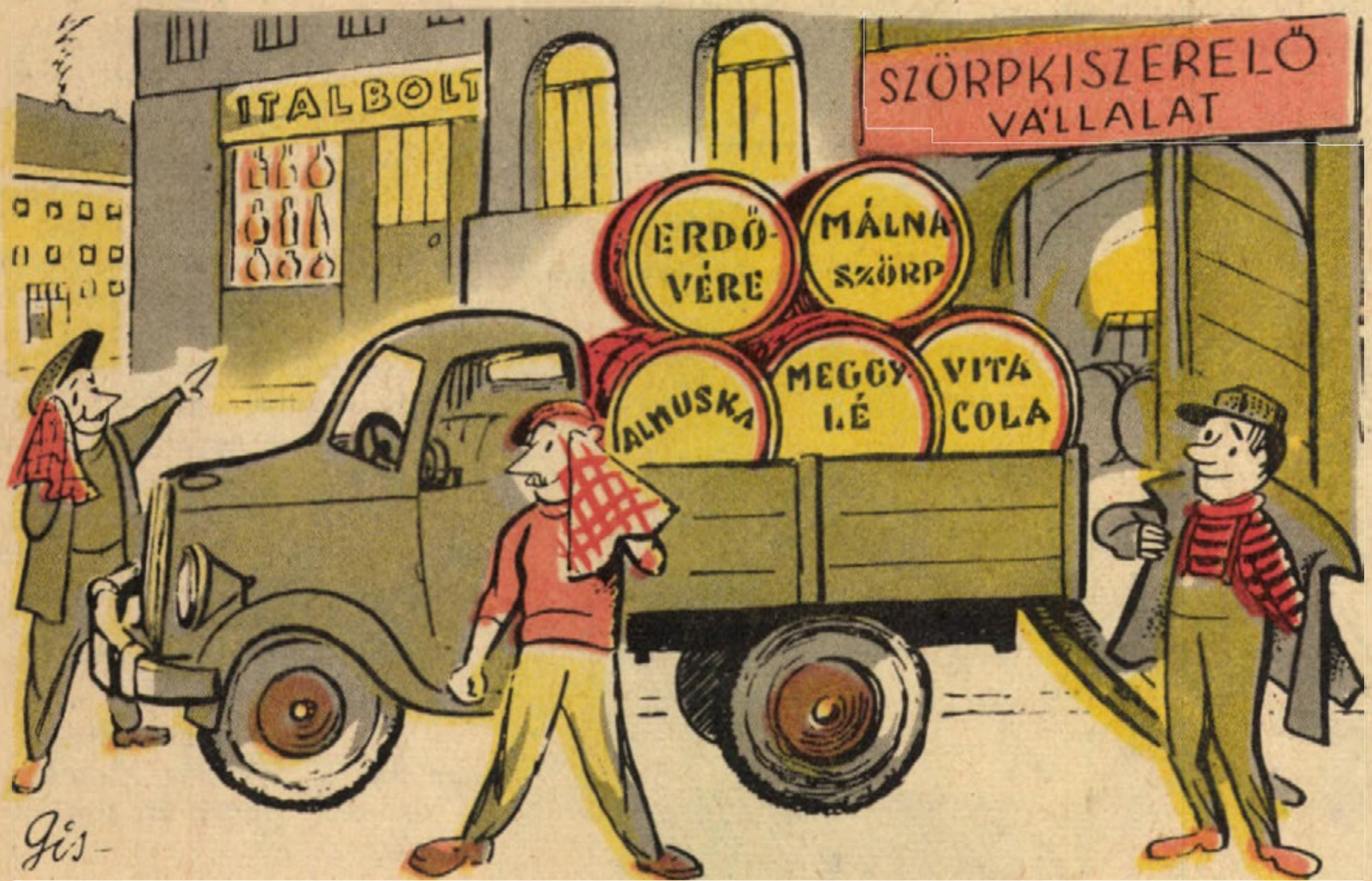

– No, igyunk erre egy nagyfröccsöt!

Ezt olvastuk...

Kár belénk!

Szívemből szólt a Filmvilág kritikusa, a „Guernica" című Picasso-filmről írt bírálatában.

Ezeket mondja: a film *„a bőség és a törvény életteljes, hézagtalan egységének műve. Micsoda féktelen sodra a mondanivalónak, milyen vihara a felidézett indulatoknak és képzettársításoknak!... A „Guernica" több szenvedélyes tiltakozásnál: maga az iszonyat.* (A háború iszonyata.) *Ezt az iszonyatot korunk legbátrabban kísérletező művésze, Picasso idézi fel, olyan művekben, amelyek meghökkentenek váratlan kifejezési formáikkal...*

Mindezekből, és a többi, fenntartás nélkül elismerő állításából ezt a következtetést vonja le a bíráló: *„Valószínű, hogy Picasso műve nem hozzáférhető a mi szélesebb közönségünk számára, amelynek körében még egy ilyen hőfokú mű is könnyen a visszájára fordulhatna csupán azért, mert más, a közönség nagyrésze előtt ismeretlen, vagy ami még veszélyesebb, félreérthető nyelven beszél."*

Tehát:

„Ezért helyesnek látszik" — mondja a bíráló —, hogy a „Guernicát"-t nem tűzték filmszínházaink műsorára."

Nagyon helyes. Igaza van a kritikusnak! Az ilyen nagyértékű filmeket valóban csak Őneki és a Hozzá Hasonló Kiválasztott Szellemeknek szabad vetíteni. Hogy jövünk ahhoz mi, egyszerű és jelentéktelen dolgozó állampolgárok, hogy mi is láthassunk ilyen remekművet?! Korlátolt ostobaságunkban meg sem értenők. Kár belénk.

A moziban mi csak nézzük továbbra is a...

Pardon! Címeket nem mondok. Majd talán a kritikus ajánl legközelebb nekünkvaló, szellemi érettségünk alacsony színvonalának megfelelő filmeket. Hálásak leszünk neki.

e. j.

Új szabadalom

Az Esti Hírlap egy elektromos kemence fényképét közölte, melyből „kicsordul az izzó vas, önti az acélgyűrűket."

Vasból acélgyűrűt önteni hasonló vállalkozás ahhoz, mint amikor egy iparág fából állítja elő a vaskarikát.

Családi hír

„Az amerikai hatóságok, lopás bűntette címén, letartóztatták a 86 éves Joe Berry USA állampolgárt, valamivel fiatalabb fiával együtt." – olvastuk a Hétfői Hírekben.

Valamivel fiatalabb a fia? Az öreg Joe Berry úgy látszik csak a lopást kezdte későn!...

Dr. Árgus

LUDAS MATYI — SZATIRIKUS HETILAP
Főszerkesztő: Tabi László. — Szerkesztő: Földes György. — Művészeti szerkesztő: Toncz Tibor.
Kiadja a Hírlapkiadó Vállalat. — Felelős kiadó: Csollány Ferenc. — Szerkesztőség: Budapest, VIII., Gyulai Pál utca 14. — Tel.: 335—718. — Kiadóhivatal: VIII., Blaha Lujza tér 3. Tel.: 343—100, 142—220. — 61.0259. — Kossuth Nyomda, Budapest, V., Alkotmány utca 3. — Felelős vezető: Lengyel Lajos igazgató. — Terjeszti a Posta Központi Hírlap Iroda 180—850.